

ავგუსტ სტრინდბერგი

მორჩენებათა სონეტა

დრამა სამ მოქმედებად

მოქმედი პირნი:

მონუპი — დირექტორი ჭუმელი

სტუმენტი — არქნოლოგი

ქალიშვილი — რძის გაყიდველი (მოჩვენება)

მეპარე ქალი

გარდაცვლილი კონსული

შანსანი ქალი — კონსულისა და მეპარე ქალის ქალიშვილი

პოლკოვნიკი

მუშია — პოლკოვნიკის ცოლი

მისი ქალიშვილი — (იგივე მონუპის ქალიშვილი)

დიდგვაროვანი ბატონი, რომელსაც ბარონ ეძახიან. მეპარე ქალის ქალიშვილის საქმრო.

სატოლე — ჭუმელის ადრინდელი საცოლე, ჰელარათშიანი ქალი

იოჰანსონი — ჭუმელის მხახქრი

ბენეტონი — პოლკოვნიკის მხახქრი

მზარეული

პირველი მოქმედება

თანამედროვე სახლის პირველი სართული და ბელეტაჟი. სახლი კუთხიდან ჩანს. პირველ სართულზე მრგვალი დარბაზია, ბელეტაჟზე აივანია, სადაც დროშის ანძა აღმართული.

მრგვალი დარბაზის ღია ფანჯარაში, როცა ფარდები გადაწეულია, ჩანს ახალგაზრდა ქალის თეთრი მარმარილო ქანდაკება. ქანდაკებას გარს პალმები არტყია და მშითაა გაჩახჩახებული. მარცხნივ, ფანჯარაში — ქოთნებში — ცისფერი, თეთრი, ხასხასა წითელი სუმბულებია. პირველ სართულზე, აივნის მოაჯირზე ცისფერი აბრეშუმის საბანი და ორი თეთრი ბალიშია. ბელეტაჟის მარცხენა ფანჯარაზე თეთრი ზეწარია ჩამოფარებული. ზაფხულის ნათელი დილაა. სახლის წინ, წინა პლანზე მერხი დგას. მარჯვნივ, წინა პლანზე, ქუჩის აუზისადრევეანია, მარცხნივ — აფიშების სვეტი. მარცხნივ, უკანა პლანზე, შესასვლელია, სადაც ჩანს კიბე. კიბის საფეხურები თეთრი მარმარილოსია, მოაჯირი კი — წითელი ხის. კიბის მოაჯირს სპილენძის ბოძებიან აქვს. შესასვლელის ორივე მხარეს კასრებში ჩარგული დაფნის ხეებია. შესასვლელის მარცხენა მხარეს, თითქმის მიწის პირზე, სარკე-რეფლექტორიანი ფანჯარაა. მრგვალი დარბაზი თითქოსდა სცენის სიღრმეში მიმავალ შესახვევს გადასურებული.

ფარდის აწევისას შორით გაისმის რამდენიმე ეკლესიის ზარების რეკვა. შესასვლელის ორივე კარი ყურთამდეა ღია, კიბეზე უძრავად დგას

შანსანი ქალი. მეპარე ქალი წინკარს ჰგვის, შემდეგ კარების სპილენძის ნაწილებს წმენდს, წყალს უსხამს დაფნებს. აფიშების სვეტთან მდგარ გორგოლაკებიან სავარძელში მოხუცი ზის და გაზუთს კითხულობს. თმა-წვერი ჰელარა აქვს, სათვალე უკეთია. კუთხიდან რძის გამყიდველი ქალიშვილი ახლოედება და მავთულის კალათით ბოთლები მოაქვს. ზაფხულის შესაფერად აცვია: ყავისფერი ფეხსაცმელი, შავი წინდები, ახურავს თეთრი ბერეტი.

ქალიშვილი ბერეტს იძრობს და აუზზე ფენს. შუბლზე ოფლს იწმენდს. აუზიდან ტოლჩით წყალს იღებს და რამდენიმე ყლუპს სვამს, ხელებს იბანს, თმას ისწორებს, თან წყალს ჩასცქერის. თბომავალზე გაისმის სასაათო ზარის ხმა. სიწყნარეს დროდადრო მახლობელ ეკლესიაში ახმანებული ორღანის დვინი არღვევს. რამდენიმე ხნის შემდეგ ქალიშვილი თავის მოლამაშებას ამთავრებს და მარცხნიდან შემოდის სტუმდენტი. უძიარია, გაუპარსაყი, აუზთან მიდის. პაუზა.

სტუმენტი — თუ შეიძლება ტოლჩა მათხოვო? (ქალიშვილი ტოლჩას თავისკენ სწევს.) კიდეც დიდხანს დაგვირდება? (ქალიშვილი ზიზლით უცქერის.)

მონუპი — (თავისთვის.) ვის ელაპარაკება? ვერავის ვედავ. რა სასაცილოა! (ერთობ განცვიფრებული უყურებს სტუმენტს.)

სტუმენტი — ახე თვალჩაცდებით რად მომჩერებინა? საფრთხობელა ხომ არ გგონივარ?

თუმცა რა, მთელი ღამე თვალი არ მომიხუტავს და ალბათ ფიქრობ, ქეიფობდაო, არა? (ქალიშვილი ისევ ისე უტყობს სტუდენტს.) პუნზს სვამდაო, არა? ზა?... ვითომ პუნზის სუნი ამდის? (ქალიშვილი არ ინძრევს, ხმას არ სცემს.) ვიცი, გაუპარსავი ვარ... ქალიშვილო, ერთი ულუბი წყალი დაამლევი... რომ იცოდე, დავიხსახურე! (პაუზა.) იცი, თავს რა გადამხდა? მთელი ღამე დაჭრილებს ჭრილობებს ვუხვევდი, ავადმყოფებს ვუვლიდი. გუშინ საღამოს ზომ სახლის ჩამოქცევის შევესწარი... ახლა მაინც მიხვდი ავლავფრის! (ქალიშვილი ტოლჩას წყალს ავლებს და სტუდენტს აწვდის.) მადლობა. (ქალიშვილი ისევ თავის ადგილასაა უძრავად. სტუდენტი წყნარად ეუბნება.) არ გინდა, მომეშველო? (პაუზა.) მაშ, მისმინე... ხედავ, თავლები როგორ მაქვს ანთებული. ხელებს სულ დაჭრილებსა და მკვდრებს კვილებდი, ამიტომ მეშინია, თვალბზე მოვიხვია... გეთაყვა, ჩემი ჭიბიდან სუფთა ცხვირსახოცი ამოიღე, ცივი წყლით დაასველე და ეგ საბრალო თვალები ამოიწმინდე. გინდა? გინდა გულმოდრინად სამარხში იყო (ქალიშვილი ყუბმანებს, შემდეგ უსრულებს თხოვნას.) გმადლობ, კარგი გოგონა ხარ! (საფულეს იღებს. ქალიშვილი უარის ნიშნად თავს აქნევს.) მომიტყევე უგუნურებო, მაგრამ ფეხზე ძლივს ვდგავარ, ერთი სული მაქვს, დავიძინო. (ქალიშვილი გადის.)

— მოხუცი (სტუდენტს.) უკაცრავად. რომ გამოგელაპარაკეთ, მაგრამ უური მოვკარი, თითქოს გუშინ საღამოს დატრობილებულ უბედურებას შეესწარიო... ახლა სწორედ მის შესახებ ვკითხულობდი გაზეთში...

სტუდენტი — უკვე გაზეთშია?
 მოხუცი — გაზეთშია, თანაც დაწვრილებითაა აღწერილი უვლავფრის, თქვენი სურათიცაა. ოღონდ მწუხარებას გამოთქვამენ, მაშინც სტუდენტის ვინაობა ვერ დავადგინეთო...

სტუდენტი — (გაზეთს ჩახედავს.) მართლა? დიახ, ეს მე ვარ.

მოხუცი — ახლახან ვის ელაპარაკებოდით?
 სტუდენტი — განა არ გინახავთ (პაუზა.)
 მოხუცი — აკვირებოდნენ ჩამომართმევთ... მაგრამ მინდოდა თქვენი ვინაობა გაემეგო.

სტუდენტი — რად გინდათ ჩემი ვინაობა? არ მიყვარს, როცა გაზეთები... აღამიანს ჭირცაში აიყვანენ და შემდეგ მიწას დაანარცხებენ. დღეს იღლები შარავანდლის ჩამოცლის ხელმოკვება ერთობ სრულყოფილი გახდა... ესეც რომ არ იყოს, მე არავითარი ჭილდო არა მსურს...

მოხუცი — იქნებ მდიდარი ხართ?
 სტუდენტი — რას ბრძანებთ, სულს იქით არაფერი მაბადაი!

მოხუცი — უური მიგდეთ... თქვენი ზმა თითქოს ოდესღაც მსმენია... სიკაბუტეში ერთი

მეგობარი შეუვადა... ცნობილი კომედიანტი არაა? არაა ხართ?
 სტუდენტი — არაა ცნობილი ჩემი მამაა.
 მოხუცი — შეუცნობია განგების გზების მეტყვე პატარაობისას მინახავხართ, თანაც ძალიან მძიმე ვითარების ეპოქა.

სტუდენტი — დიახ, ამბობენ, რომ ქვეყანას მაშინ მოვევლინე, როცა მამა გაკოტრდა.

მოხუცი — სწორია.
 სტუდენტი — უკაცრავად, მაგრამ ვინ ბრძანდებით?

მოხუცი — დირექტორი ჭუმელი...
 სტუდენტი — მაშ თქვენ... მაგონდება...
 მოხუცი — ჩემი სახელი ალბათ ხშირად გახსენიათ ოჯახში.

სტუდენტი — დიახ.
 მოხუცი — და ალბათ ცუდად მახსენებდნენ არა? (სტუდენტი დუმს.) დარწმუნებული ვარ! უბედობდნენ, თითქოს მამათქვენი მე გაკოტრებულს. სულელური სპეკულაციებით გაკოტრებულს ჰგონია, თითქოს იმან გაკოტრა, ვინც თვითონ ვერ მოატყუა. (პაუზა.) სინამდვილეში კი მამათქვენმა აქეთ გამძარცვა, ჩვილმეტი ათასი კრონი — მთელი ჩემი მანქანადელი დანაშაული — წამგლიჯა.

სტუდენტი — უცნაურია — ერთი და იგივე ამბავი შეიძლება სულ სხვადასხვანაირად მომსჯივ.

მოხუცი — გგონიათ, ვტყუივარ?
 სტუდენტი — ვილას დავუჭერთ? მამაჩემი ტყუილს არ ამბობდა.

მოხუცი — მართალია, მამები ტყუილს არასდროს ამბობენ... მაგრამ მეც ზომ მამა ვარ. მამასადამე...

სტუდენტი — რისი თქმა გნებავთ?
 მოხუცი — მამათქვენს უბედურება ავარიდე, მან კი სანაცვლოდ საშინელი სიძულვილი მომაგო, სიძულვილი, რომელსაც ბაღებს მოვალეობა იმისა, რომ ვიდაცის მადლიერი უნდა იყო... მამათქვენმა მთელი თავის ოჯახს ჩემი ლანძღვა-გინება ასწავლა.

სტუდენტი — იქნებ თქვენს დახმარებას დამცირების შხამი გაურჩიეთ და ამით თვითონ უბიძგეთ მამას უბედურობისაკენ.

მოხუცი — საჩინო დახმარება ყოველთვის დამამცირებელია.

სტუდენტი — ჩემგან მინც რა გნებავთ?
 მოხუცი — მე წართმეულ ფულს არ მოვიტოვებ, მაგრამ თუ ცოტაოდენ დაუმხარებოთ, ამით მამათქვენის ვალს გამისტუმრებთ. ხედავთ — ხეიბარი ვარ. ერთნი ამბობენ, თითქოს ამაში თავად ვარ დანაშაულები, მეორენი ჩემს მშობლებს სდებენ ბრალს. პირადად კი ვუიჭრობ, თვით ცხოვრების ვერაგობაა დანაშაულები, წამდაუნწუმ რომ გიდაარაჩებს: თუ ერთ ხაფანგს აარიდე თავი, უთუოდ მეორეში გაეხმებო.

იცით, კიბზე ასვლა არ შემიძლია, არც წარის დარეკვა. გთხოვთ, დამეხმაროთ.

სტუმრები — რით დაგეხმაროთ?

მისუცი — ჭერ ერთი ჩემი სავარძელი სვეტის ახლოს მიაგორეთ, რომ აფიშა წვადიოთხო, მინდა ვნახო, რა ვადის დღეს ოპერაში.

სტუმრები — (სავარძელს აგორებს.) ნუთუ არავინა გყავთ?

მისუცი — მყავს, მაგრამ რაღაცისთვის წავიდა. მალე დაბრუნდება. მედიკოსი ხართ?

სტუმრები — არა, ფილოლოგი. სხვათა შორის თვითონაც არ ვიცი, რა გამოვალ.

მისუცი — ოჰო!.. მათემატიკა იცით?

სტუმრები — ისე, რა.

მისუცი — მათემატიკის ცოდნა კარგია არ გინდათ სამსახური იშოვოთ?

სტუმრები — რატომაც არა. რა თქმა უნდა.

მისუცი — კარგი (აფიშას კითხულობს.)

დილით „ვალკირია“ მიდის... მაშასადამე, პოლკოვნიკი ქალიშვილითურთ ოპერაში იქნება...

იგი ყოველთვის მეექვსე რიგის ბოლო ადგილზე წის. მაშასადამე, მის გვერდით დაგვამთ...

უარა არ მოთხრათ, ტელეფონის ჩიხურისში შედით, აი, ევარა, და მეექვსე რიგის ორმოცდამეორე ადგილის ბილეთი შეუკეთეთ.

სტუმრები — ეს მე უნდა წავიდე დილით ოპერაში?

მისუცი — დიას უნდა გამოგონოთ და თქვენი საქმე კარგად იქნება მსურს ბედნიერი, მდიდარი, პატივცემული გახდეთ. გუშინდელი გაბედული საქციელი ზვალ დიდებას მოგიტანთ და მაშინ თქვენს სახელს ფასი დაედება.

სტუმრები — (ტელეფონის ჩიხურისაკენ მიდის.) სასიერო ამბავია...

მისუცი — სპორტსმენი ხართ?

სტუმრები — დიას, მაგრამ ეს უბედურება აღმოჩნდა ჩემთვის.

მისუცი — სამაგიეროდ ახლა ბედნიერებად უნდა იქცეს. აბა, დარეკეთ. (კითხულობს გაზეთს. შოსანი ქალი ტროტუარზე ჩამოდის, ელაპარაკება მეკარე ქალს. მოხუცი მათ საუბარს აყურადებს. პუბლიკას არაფერი ესმის. სტუდენტი ჩიხურიდან გამოდის.) შეუკეთეთ?

სტუმრები — შეუკეთეთ.

მისუცი — ხედავთ ამ სახლს?

სტუმრები — მას აღარც მივაქციე ყურადღება... გუშინ აქ იმ დროს ჩავარე, როცა ქურგებს მზე დაწნათოდა. წარმოიდგინე, რა სილამაზე და სიმდიდრე უნდა ყოფილიყო შიგ და ერთ ამხანაგს ვუთხარი: ვისაც ასეთი ბინა მოეძებება, ახალგაზრდა, ლამაზი ცოლი, ორი მშვენიერი ბავშვი მყავს და ოცი თაბი კრონი შემოსავალი აქვს, ის...

მისუცი — თქვენ თქვით ეს? თქვენ თქვით?

„რით შეხე შეც მიყვარს ეს სახლი.

სტუმრები — როგორ, სახლებით ვაპრობთ?

მისუცი — დიას, დიას მაგრამ არა უნდა იცოდეთ, თქვენ რომ ფიქრობთ.

სტუმრები — იცნობთ იქ მცხოვრებთ?

მისუცი — უკლებს... ჩემი ასაკის კაცი უკლებს იცნობს, იცნობს მათ მამებს და ბაბუებს, და თითოეულ მათგანს ასე თუ ისე ენათესავება. მე კი აი, უკვე ოთხმოცი წლისა ვარ, მაგრამ, კაცმა რომ თქვას, არავინ მიცნობს. ისე, მე აღამიანთა ბედი მაინტერესებს...

(მრგვალ დარბაზში ფარდები გაიწვია-გამოიწია. ფანჯარაში ჩნდება სამოქალაქო ტანსაცმლით მოსილი პოლკოვნიკი. თერმომეტრს დასცქერის, შემდეგ ფანჯარას სცილდება და მარმარილოს ქანდაკების წინ ჩერდება.)

მისუცი — ხედავთ, აგერ, იქ პოლკოვნიკია. დღეს მის გვერდით დაქედებით.

სტუმრები — ესაა პოლკოვნიკი? ვერაფერი გამიგია, თავი ზღაპარში მგონია...

მისუცი — მთელი ჩემი ცხოვრება ზღაპრების წიგნსა ჰგავს, ძვირფასო, და თუმცა მასში ზღაპრები სხვადასხვააირნი გახლავთ, მაინც ერთმანეთს უკავშირდებიან და ზუსტად იმეორებენ მთავარ მოტივს.

სტუმრები — ნეტავ იქ რა ქანდაკება დგას?

მისუცი — პოლკოვნიკის ცოლის ქანდაკება...

სტუმრები — მართლა ასე ლამაზი იყო?

მისუცი — ჰმ... დიას!.. დიას!

სტუმრები — გულახდილად მოთხარით!

მისუცი — ჩემო კარგო, ჩვენ არ შეგვიძლია აღამიანი განვსაქოთ ახლა რომ მოგიყვებო, პოლკოვნიკი ცოლმა მიტოვაო, პოლკოვნიკი მას სცემდაო, შემდეგ ქალი უკანვე დაბრუნდა, ისევ გააქვა პოლკოვნიკს ცოლად და ახლა იქ, შიგნით მუმიანავით წის და თავის საკუთარ მარმარილოს ქანდაკებას აღმერთებსო, რაღა თქმა უნდა, იფიქრებთ, რომ სისულელეს გეუბნებით.

სტუმრები — ვერაფერი გამიგია!

მისუცი — მაშ, ძნელი გასაგებია! აქ კი სუბსულტანიანი ფანჯარა ამ ოთახში პოლკოვნიკის ქალიშვილი ცხოვრობს... ქალიშვილი ახლა ცხენით სეირნობს, მაგრამ მალე დაბრუნდება.

სტუმრები — ის შოსანი ქალი ვინაა, მეკარე ქალს რომ ელაპარაკება?

მისუცი — აა, აქ, ცოცხალ არ იყოს, დახლართული ამბავია და ეხება მიცვალებულს, რომელიც ზემოთაა, ზეწარი რომ ჩანს, იმ ოთახში...

სტუმრები — მერედა ვინ იყო ის მიცვალებული?

მისუცი — ჩვენისთანა აღამიანი, მაგრამ საოცრად პატივმოყვარე გახლდათ... თქვენ რომ, როგორც იტყვიან, ძვირადღებულნი, ანუ ძვირფასი ყოფილიყავით, ბედნიერ ვარსკვლავზე დაბადებულყავით, დაინახადით, სულ მალე როგორ გამოვიდოდა იგი კარიდან, რათა კონ-

სულს დროშის ცქერით დამტკბარიყო. იგი თვითონ კონსული იყო და უყვარდა გერბები, ლომები, ფერადი ლენტები...

სტუმანი — თქვენ თქვით ძეი კვირისაო, მე მართლა კვირას დავიზადე...

მონანი — მო? თქვენ?.. გულში გავივლე კიდევ, ასეა-მეთქი... თვალბის ფერზე შეგატყუეთ... მაშ, შეგიძლიათ დაინახოთ ის, რასაც სხვები ვერ ხედავენ. თუ შეგიძინებიათ ეს?

სტუმანი — არ ვიცი, სხვები რას ხედავენ, მაგრამ ხანდახან... ოღონდ ამაზე ლაპარაკი არ ღირს!

მონანი — თითქმის მჭეროდა, რომ ასე იყო და შეგიძლიათ ამაზე სწორედ მე შელაპარაკოთ, ვინაიდან მე... მე მესმის ასეთი რამები...

სტუმანი — მაგალითად, გაუშინ გულმა წუნარ ქუჩებში გაიწვია, იქ მივედი, სადაც შემდეგ სახლი ჩამოიქცა... მივედი და იმ სახლის წინ გაჯერდი, რომელიც წინათ არასდროს მენახა... უცებ კედელში ბზარი შევამჩნიე და გრიალიც მომესმა... გავიქციე და კედელკედელ მიმავალ ბავშვს ხელი ვტაცე, ერთ წამში კი სახლი ჩამოიქცა... გადავჩიე, მაგრამ ხელბეჭეში აღარაფერი აღმომაჩნდა, მეგონა კი, რომ ბავშვი შექირა...

მონანი — დიახ, უნდა გამოგიტყუდეთ... ერთი ეს ამიხსენით... აუშთან ახლახან ხელებს რატომ ატრიალებდით და რატომ ელაპარაკებოდით საკუთარ თავს?

სტუმანი — განა მერძევე ქალიშვილი არ დაგინახავთ? მას ველაპარაკებოდი.

მონანი — (მედრწუნებულად) მერძევე?

სტუმანი — რა თქმა უნდა, ტოლჩა მომანწოდა.

მონანი — ნუთუ? აი, რატომ... ვერ ვხედავ, მაგრამ სხვა რამის უნარი კი მაქვს... (სარკერე ფლეტორიან ფანჯარასთან ქალარათმინი ქალი ჯდება) ფანჯარასთან მოხუც ქალს ხედავთ? ხედავთ? კეთილი იგი ოდესღაც, სამოცი წლის წინათ, ჩემი საცოლვე გახლდათ! მაშინ ოცი წლის ვიყავი! ნუ გეშინიათ! იგი ვერ მიცნობს ჩვენ უკვედღე ვხედავთ ერთმანეთს, მაგრამ ამას ბაიბუადაც არ ვაჯდებ. ოდესღაც კი ერთმანეთს მარადიულ ერთგულებას ვეციცხობდით, მარადიულ ერთგულებას!

სტუმანი — რა არაკეთილგონიერნი ყოფილხართ მაშინ! ჩვენ ჩვენს საცოლეებს ასეთ რამეებს არ ვეუბნებით.

მონანი — მოგვითხეთ, უმაწვილო, მაგრამ ჩვენ სხვაწიარად არ შეგვეძლო. ახა, მითხარით, დაიჭერბთ, რომ ეს ბებრუხანა ახალგაზრდა და მშვენიერი იყო?

სტუმანი — არა! ისე, სხვათა შორის, სახე ლამაზი აქვს. თვალბის კი ვერ ვხედავ.

(სახლდან შეკარე ქალი გამოდის, ხელთ კა-

ლათი უქირავს და ნაძვის ტოტებს ატარებს უკის.)

მონანი — ახა, მეკარის ცოლი შოხანი მისი ქალიშვილია, გარდაცვლილი კონსულისგან გაუნდა. ზოდა, მისმა ქმარმა მეკარის ადგილი მიიღო... შოხანს საქმრო ჰყავს. საქმრო დიდგვაროვანია და იმედოვნებს გამიღიარდეს, იგი ცოლს სცილდება. ცოლი კი ქვის სახლს აძლევს, ოღონდაც გაშორდეს. ეს დიდგვაროვანი საქმრო გარდაცვლილი კონსულის სიძეა. ხედავთ, იქ ზემოთ, აივანზე გარდაცვლილის სახანი და ბალიშები ნიავედბა... დიახ, უნდა გამოვტყუდე, ეს უკვლავური ძალზე დახლართულია!

სტუმანი — საშინლად დახლართულია!

მონანი — დიახ, უკედურესად, თუმცა შესაძლია, უბრალოდ გამოიუფრებოდეს.

სტუმანი — კი, მაგრამ გარდაცვლილი ვინდა იყო?

მონანი — თქვენ უკვე მითხებთ და მე გიპასუხებთ. კუთხის მიღმა შეხედა რომ შეგიძლიათ, იქ, სადაც სახლის ჟვანა შესასვლელია, დაინახავდით! ღარიბების ქვაროს, რომელიც იგი ეხმარებოდა... როცა ხუშტური მოუვლდა...

სტუმანი — მაშასადამე, გულმონწაღე იყო?

მონანი — დიახ... ხანდახან.

სტუმანი — ყოველთვის არა?

მონანი — არა... ასეთი არაიან ადამიანები... გეთაუვა, სვარძელი ცოცხა წინ გაგორეთ, რომ შვის შუქი მომხვედეს, პირდაპირ ვიყინები. როცა ვერ მოძრაობ, სისხლი ცივდება. ვიცი, მალე მოვკვდები და მინდა მანამდე ზოგი რამის მოგვარება მოვასწრო. ხელი გამომიწოდეთ, გრძობთ, რა ცივი ვარ?

სტუმანი — დაუჭირებელია! (უკან იხეხს.)

მონანი — არ წახვიდეთ, მე დავივალდე, მე მარტო ვარ. განა ყოველთვის ასეთი ვიყავი, გამოგით! მე უსასრულოდ ხანიერი, უსასრულოდ ხანიერი ცხოვრება ჩამოვიტოვე უკან. ადამიანებს ვუბედურებდი და ადამიანები მათბედურებდნენ. ჩვენ ბარი ბარს ვართ. მაგრამ ვიდრე მოვკვდებოდე, მინდა ბედნიერი ვიხილო... ჩვენი ბედი მამათქვენის და კიდევ სხვა რაღაცის წყალობით გადაიხლართა...

სტუმანი — თუ შეიძლება, გამიშვით ხელი! თქვენ ძალას მართმევთ, სისხლს მიყინავთ! მითხარით, რა ვინდათ?

მონანი — მოთმინება იქონიეთ. მალე დაინახავთ და მიხვდებით, რაც მინდა... აგერ, ქალიშვილი მოდის...

სტუმანი — კოლკოვნიკის ქალიშვილი?

მონანი — დიახ! ქალიშვილი კარგად დააკვირდით. ოდესმე გინახავთ ასეთი სრულქმნილი არსება?

სტუმანი — იქ, ოთახში დაღმულ მარმარილოს ქანდაკებას ჰგავს...

მონანი — ის ქანდაკება ხომ მისი დედისაა!

სტუდენტი — მართალია, მაგრამ ასეთი ქალი, შობილი ქალის მიერ, არასდროს მინახავს... ბედნიერია ის, ვინც მას საკურთხეველთან და შემდეგ თავის კერასთან მიიყვანს!

მომხსენი — თქვენ შეგიძლიათ იყოთ ის ბედნიერი კაცი... ყველა როდი გრძნობს მის სილამაზეს... კეთილი, ეს საქმე გადაწყვეტილია (ქალიშვილი მარცხნიდან შემოდის. მოდური ინგლისური საცხენოსნო კაბა აცვია. მოდის ნელ-ნელა, ყურადღებას არავის აქცევს. შესასვლელთან ჩერდება, რამდენიმე სიტყვას ეუბნება მეიკარ ქალს და სახლში შედის. სტუდენტი თვალბუზე ხელს იფარებს.) ტრით?

სტუდენტი — როგორ არ შეგიძლებოდა სასოწარკვეთილება, როცა იმედი გადაგწურებდა! მოხსენი — მე შემიძლია ყოველი ხახლისა და გულის კარი გავაღო, თუკი ვიპოვი კაცს, რომელიც ჩემს ნებას დაჰყვება... მემსახურეთ და მზრძანებლად გაქცევთ...

სტუდენტი — ხელმოკერულებას მთავაზობთ? სული უნდა გავცილო?

მომხსენი — არაფრის გაყიდვა არ გვირდებათ! მოგხსენებთ, შთელი ჩემი ცხოვრება სხვას ხელიდან ვგლეჯდი ყველაფერს, ახლა მხოლოდ ერთი რამ მწადა — გავცი! გავცი! მაგრამ არავინ არაფერს ღებულობს ჩემგან... მდიდარი ვარ, ძალზე მდიდარი, შემკვიდრები კი არა მყავს. თუმცა არის ერთი ბრიყვი, რომელიც მხოლოდ და მხოლოდ ტანჯვას მყვინებს... იყავით ჩემი შვილი, ჩემს სიცოცხლეს შევე ჩემი მემკვიდრე, ისარგებლეთ ცხოვრებით, ოღონდ ვხედავდეთ ამას, თუნდაც შორიდან...

სტუდენტი — რა უნდა გავაკეთო საამისოდ?

მომხსენი — უპირველეს ყოვლისა „ვალკირიას“ უნდა დაეწერათ.

სტუდენტი — ეს უკვე გადაწყვეტილია. შემდეგ რა ვქნა?

მომხსენი — ამ საღამოს მრგვალ დარბაზში მიხვალთ!

სტუდენტი — როგორ მოვხვდები იქ?

მომხსენი — „ვალკირიას“ შემწეობით.

სტუდენტი — რად ამირჩიეთ თქვენს მედიუმად? თქვენ ადრე მიცნობდით?

მომხსენი — რა თქმა უნდა დიდი ხანია გაკვირდებოდით... მაგრამ შეხედეთ, შეხედეთ აივანს, ქალიშვილი დროშას ოდნავ დაბლა სწევს, ეს იმიტომ; რომ კონსული გარდაიცვალა... ახლა საბანს და ბლინებს აბრუნებს. ხედავთ ცისფერ საბანს? მის ქვეშ ორს ეძინა, ახლა კი ერთი აღარაა. (ქალიშვილი სხვა კაბით მოსილი გამოჩნდება ფანჯარაში და სუბმულეებს რწყავს.) ეს ჩემი პატარა ქალიშვილია შეხედეთ, შეხედეთ! უვავილებს ესაუბრება. განა თვითონაც ცისფერ სუბმულს არა ჰგავს? ქალიშვილი სუბმულეებს მხოლოდ სულთა წყურბლთა არწყურებებს, ისინი კი ამ წყალს ფერებდა და

სურნელად გარდაქმნიან... ქალიშვილს კარგად უნდა ვინაიცი უახლოვდება, ხელში გაზეთი უჭირავს. ქალიშვილს სახლის ჩამოკცევის ცნობას უჩვენებს... ახლა — თქვენს სურათს. ქალიშვილს ინტერესი აღეძრა... თქვენი გმირობის ამბავს კითხულობს... ეტყობა, ცა იღრუბლება, გავწვიმდება კარგი დღე კი დამადგება, თუ იოჰანსონი ჩქარა არ დაბრუნდა. ცა დროულდით იფარება. ბნელდება. სარკერეფლექტორთან მჭდომი ქალი ფანჯარას ხურავს. ახლა ჩემი საცოლვე ფანჯარას ხურავს... სამოცდაცხრამეტი წლისა... სარკელ მხოლოდ რეფლექტორს ხმარობს, ვინაიდან მასში თავის თავს ვერ ამჩნევს. გარე სამყაროს კი ხედავს, თანაც ორსავე მხრიდან, მაგრამ ამ დროს მას რომ თვითონ სამყარო ხედავს, ამას ვერ ხედავს... ისე კი ლამაზი ბებრუნანაა. (კარებში გამოჩნდება სულდარაში გახვეული მიცვალებული.)

სტუდენტი — ღმერთო, რას ვხედავ!

მომხსენი — რას?

სტუდენტი — განა კარებში მიცვალებულს ვერ ხედავთ?

მომხსენი — ვერ ვხედავ, მაგრამ ველოდი, რომ გამოჩნდებოდა. აბა, მითხარით, რას უვრება.

სტუდენტი — ქუჩაში გამოდის... (პაუზა.) თავს აბრუნებს და დროშას შესცქერის...

მომხსენი — მე რა ვითხარით? გვირგვინებსაც დაითვლის და სადარბაზო ბარათებსაც გადაიკითხავს... ვაი იმით, ვისაც გამოგზავნა დააიწყდა!

სტუდენტი — ახლა კუთხეში უხვევს.

მომხსენი — უნდა უკანა შესასვლელთან მოგრივილი მათხოვრები დათვალოს... მათხოვრები მშვენიერ დეკორაციას ქმნიან... „ამდენი ღარიბის ლოცვა-პურთხევა მიაიკლებს მას“. მაგრამ ჩემს ლოცვა-პურთხევას ვერ ეღიბება! სხვათა შორის ეს დიდი მამაძაღლია...

სტუდენტი — მაგრამ ქველმოქმედი...

მომხსენი — ქველმოქმედი მამაძაღლი, რომელიც ყოველთვის ლამაზ დასაფლავებაზე ფიქრობდა... როცა უკვე იგრძნო, რომ აღსასრული მოუახლოვდა, მოუწვია ორმოცდაათი ათასი კრონი ვადტაცა მაზინიდან. ახლა მისი ქალიშვილი საიდუმლოდ ქორწინდება, და ქალიშვილს სურს იცოდეს, მემკვიდრე არის თუ არა... მამაძაღლს ყველაფერი ესმის, რასაც ჩვენ ვლაპარაკობთ. მაგრამ აი, იოჰანსონიც გამოჩნდა. (იოჰანსონი მარცხნიდან შემოდის.) აა ბქენი (იოჰანსონი ჩუმად ელაპარაკება.) მაშ, შინ არაა ვირი ხარ შენ, იოჰანსონი მერედა ტელეგრაფი? არა უშვავს? შემდეგ! საღამოს ექვს საათზე? კარგი! სტუდენტური ნომერი? ზუსტი ვინაობა? სტუდენტი არჩვენოლცი... დაიბადა... შობილები... დიდებულია. მგონი, წვიმა იწყება, არა? რას ამბობს? ახე ასე! არ სურს? ისურვებს! აჟერ დიდგვაროვანი ბატო...

საქონელი
საქონელი

ნიც მოღისი იოჰანსონ, მიმაგორე კუთხესთან, ურს მივუდებ, რას ამბობენ მათხოვრებნი... თქვენ კი, არჰენჰოლც, აქ დამელოდეთ. გესმით? ჩქარა, ჩქარა! (იოჰანსონი სავარძელს სახლის კუთხესთან მიაგორებს. სტუდენტი ადგილზე რჩება და ქაღვივლის ადვენებს თვალს. ქაღვივლი ყვევილებიან ქონებთან ფუსფუსებს.)

დიდგარკვანი ბატონი — (შემოდის. შავები აცვია, ესაუბრება შოსან ქალს, რომელიც ბოლთას სცემს ტროტუარზე.) დიახ, რას იზამ? ლოდინი მოგვიწყვს.

შოსანი — მე ლოდინი არ შემიძლია!
დიდგარკვანი ბატონი — ჰო, რაკი ასეთი, სოფელში წადი.

შოსანი — არ მინდა.

დიდგარკვანი ბატონი — აქეთ წავიდეთ, თორემ საუბარს გაიგონებენ. (აღიშებიან სვეტთან მიდიან და ჩუმად განაგრძობენ საუბარს.)

იოჰანსონი — (შემოდის მარჯვნიდან, მიმართავს სტუდენტს.) ჩემი ბატონი გთხოვთ, წოგი რამ არ დაივიწყეთ...

სტუდენტი — (ნელა) ჭერ მითხარით, რა კაცია თქვენი ბატონი?

იოჰანსონი — ო, ძალიან დიდი ვინეა...

სტუდენტი — თავის ჭკუაზე თუა?

იოჰანსონი — დღეს ვინღა თავის ჭკუაზე? ჩემი ბატონი მთელი ცხოვრება ბედნიერ აღამიანს ეძებდა, როგორც თავად ამბობს, მაგრამ ეს სწორი არ უნდა იყოს...

სტუდენტი — კი, მაგრამ რა უნდა? წუწუ-რაქია?

იოჰანსონი — მბრძანებლობა უნდა... მთელი დღეები მაძიებებს სავარძლით ვატარო, თითქოს ღმერთი თორი იყოს... ათვლიერებს სახლებს, ანგრებს მათ, გააყვანს ქუჩები, აშენებს ბაზრებს, ძალით იჭრება სახლებში, მიძვრება ფანჯრებში, წარმართავს აღამიანთა ზედღიბაღს, ზოცავს მტრებს, არავის არაფერს პატიობს. თქვენ წარმოიდგინეთ, ეს პატარა ხეობაში ღონ-ფუანი იყო, თუმცა ყოველთვის ტყვებდნენ ქალები.

სტუდენტი — როგორ შეიძლება ყოველივე ეს ერთმანეთს შეუთავსდეს?

იოჰანსონი — შეტად ცბიერია; როცა ქალი მოსწყინდებოდა, საქმეს იშვარად აკვარა-ხეიწებდა, ქალი თვითონ ტყვებდა... ახლა კი ისე იქცევა, როგორც ცენის ქურდი აღამიანთა ბაზარზე და აღამიანებს სულ სხვადასხვა ხერხით იპარავს... მე ამ სიტუციის პირდაპირი მნიშვნელობით მომპარა მართლმსაჯულებას... მოგხსენებთ, ერთი შეცდომა ჩაკი-ლინე, რომლის შესახებ მხოლოდ მან იცოდა... მოლა, იმის ნაცვლად, რომ ციხეში ჩავეყუდებინე, თავის მონად მაქცია. მოკამაგირედ ვუვარ, რისთვისაც მართო საქმელს მამღვეს და მინდობანც არც ისეა დიდი ხვით...

სტუდენტი — ამ სახლში რაღა უნდა იოჰანსონი — ამბეუ ვერ გიპასუხებთ. აქ რაღაც ძალზე ჩახლართული ამბავია.

სტუდენტი — მე წავალ...

იოჰანსონი — განა ვერ ხედავთ, ქალიშვილი სამაჭურს ფანჯრიდან ავდებს... (ქალიშვილი სამაჭურს ფანჯრიდან ავდებს. სტუდენტი ნელა მიდის, იღებს სამაჭურს და ქაღვივლის აწვდის. ქაღვივლი არ ინძრევა, მადლობას უხდის. სტუდენტი ისევ მიდის იოჰანსონთან.) მაშ, წახვლა გინდათ?.. იცოდეთ, ეს არც ისე იოლია, როგორც თქვენ გგონიათ, რაკი მოხუცმა უკვე ბადე გადმოგაცვია... არც დედამიწაზე, არც ცაზე მას არაფრის ეშინია. თუმცა ერთი რამ ახსენებს, უფრო სწორად ერთი არსება...

სტუდენტი — მოიცა, მგონი, ვიცო, ვინც აშინებს!

იოჰანსონი — საიდან უნდა იცოდეთ!

სტუდენტი — ვხვდები! მას ეშინია... პატარა მერძეისა.

იოჰანსონი — ჰო, ყოველთვის განზე გადაუხვევს, როცა რძის საწილარს დინახავს... გაარდა ამისა, ხანდახან ძილში ლაპარაკობს. ეტყობა, ოდენდაც მამბურგშია ნამყოფი.

სტუდენტი — ამ კაცის ნდობა შეიძლება?

იოჰანსონი — შეიძლება ენლო, ყველაფერში!

სტუდენტი — რას აკეთებს ახლა კუთხის მიღმა?

იოჰანსონი — ურს უდებებს, რას ლაპარაკობენ მათხოვრები. თვითონაც ჩაადებს სიტყვას, კედელს თითო-თითოდ აცლის ჭვებს, ვიდრე სახლი არ ჩამოიქცევა... ხატოვნად რომ ვთქვათ... იცით, მე განათლებული კაცი ვარ, წიგნით მოვაკრე ვიყავი... აბა, რაო, მაინც გინდობა წახვლა?

სტუდენტი — არ შემიძლია უმადურობა გამოვიჩინო... ამ კაცმა ერთხელ მამჩემი გადაარჩინა და ახლა მხოლოდ მცირე სამსახურსა მთხოვს...

იოჰანსონი — მაინც რასა?

სტუდენტი — „ვალიჩიას“ დაესწარიო...

იოჰანსონი — არ მესმის... თუმცა მას ყოველთვის რაღაც ახალი აზრი უჩნდება... შეხედეთ, ახლა პოლიციელს ელაპარაკება... ყოველთვის ეტმანება პოლიციას... ურთიერთობა აქვს პოლიციასთან, თავის საქმეებში აბამს, ცრუ დაპირებებითა და გადაკრული სიტყვებით ხელში ჰყავს გამოკერილი და ნიადავსა-პირო ცნობებს ვებულობს მისგან... აი, ნახავთ, ვიდრე დაღამდებოდეს, მრგვალ დარბაზში მიიღებენ!

სტუდენტი — რა უნდა იქ? რა უნდა პოლიციეისაგან?

იოჰანსონი — არ ვიცო, ისე კი გული რადაცას მუებნება. თუმცა თვითონვე გაიგებთ, როცა იქ მიხვალთ.

სტუდენტი — იქ მე არ მივალ.

იოჰანსონი — მისვლა-მიუსვლელობა მხოლოდ თქვენზეა დამოკიდებული! დაცნობით „ვალკირიას“?

სტუდენტი — თუ დავესწრები, ამიტომ მივალ?

იოჰანსონი — დიახ, რაკი ხეიბარმა თქვა! შეხედეთ, შეხედეთ მას! მათხოვრებს საომარი ეტლით ზარ-ზეიმით მოჰყავთ, თავად არიან შიგ შებმულნი, მაგრამ გროსს ვერ მიიღებენ, მოხუცი მხოლოდ ბუნდოვანად შეჰპირდება მათ, ჩემს დასაფლავებაზე რაღაცას მოცემენო.

მოსუცი — (მოხუცი ბრუნდება. იგი თავის სავარძელში დგას. სავარძელი ერთ მათხოვარს მოაქვს. დანარჩენები უკან მოდიან.) მოესალმეთ კეთილშობილ კაბუკს! მან საკუთარი სიცოცხლე არად ჩააგდო და ამდენი ხალხი იხსნა გუშინდელი უბედურების უამს. ხახელი და დიდება შენ, არჰენჰოლცი! (მათხოვრები თავს იმიშვლებენ, მაგრამ მისალმების სიტყვებს არ გააკვირიან. ქალიშვილი ფანჯარაში ცხვირსახოცს იწევენ. პოლკოვნიკი თავს ჰყოფს ფანჯრიდან. ბებრუხანა თავის ფანჯარაში ჩნდება. ქალიშვილი აივანზე დროშას მალა სწევს ბოლომდე.) ტაში დაუკარით, მოქალაქენო! თუმცა მე ძვი აღდგომისა, ანუ ძვი კვირისა არა ვარ, მაინც წინასწარმეტყულებიბა და მეურნალობის ნიჭი მაქვს, ვინაიდან ერთხელ დამხრჩვალს სიცოცხლე დავუბრუნებ... დიახ, ეს ამბავი ჰამბურგში მოხდა, ასეთსავე კვირა დღეს... (გამოჩნდება მერძევე ქალიშვილი, მაგრამ მას მხოლოდ სტუდენტი და მოხუცი ხედავენ. მერძევე მალა სწევს ხელებს წყალწალეხულივით და დავიანებით უცქერის მოხუცი. მოხუცი ჯდება, შემძრუნებული იკაცება.) იოჰანსონი წაშიყვანე, ჩქარა! არჰენჰოლცი! „ვალკირია“ არ დაგაიწყდეთ.

სტუდენტი — რას მოასწავებებს ეს ყველაფერი?

იოჰანსონი — ვნახავთ! ვნახავთ! (ღარდა.)

მეორე მოქმედება

მრგვალი დარბაზი. სიღრმეში თეთრი შორენკეცის ბუხარი. ბუხრის თავზე სარკე, დასადგმელი საათი და შანდლებია. მარჯვნივ დერეჟანია, დერეჟნიდან ჩანს წითელი ხის ავეჯით გაწყობილი მწვანე ოთახი. მარცხნივ პალმების ჩრდილში ქანდაკებაა. ქანდაკებას ფარად ეყარება. მარცხნივ სიღრმეში სუმბულეებიანი ოთახის კარი. ოთახში ქალიშვილი ზის და კითხულობს. ჩანს პოლკოვნიკის ზურგი. პოლკოვნიკი მწვანე ოთახში ზის და წერს.

ლაქია ბენეტსონს ლიერება აცვია, შემოდის დერეჟნიდან.

იოჰანსონს ფრავი აცვია და ჰალსტუხი უკეცია.

ბენეტსონი — თქვენ მაგიდას მოეწყობენ ბოთ: მე კი წინათახში სტუმრებს მივიღებ.

იციო მაგიდის მომსახურება?

იოჰანსონი — მე დღისით საომარი ეტლი დამყავს, საღამოობით კი მაგიდას ვემსახურები და ნიადაგ ამ სახლში მოხვედრაზე ვოცნებობდი... უცნაური ხალხია ისინი, არა?

ბენეტსონი — ზოო, შეიძლება ითქვას, მთლად ჩვეულებრივნი არ არიან!

იოჰანსონი — დღეს რა აქვთ, მუსიკალური საღამო?

ბენეტსონი — როგორც ჩვენ ვამბობთ, მოჩვენებათა ჩვეულებრივი ვახშამია. სვამენ ჩაის, ხმას არ იღებენ, ან პოლკოვნიკი ლაპარაკობს მარტო. ამავე დროს ყველანი ერთად ეკვრს ლოლინა. ისეთ ბგერებს გამოსცემენ, გეგონებათ, სხვენზე ვირთხები დახტანო.

იოჰანსონი — რატომ ჰქვია ამას მოჩვენებათა ვახშამი?

ბენეტსონი — მოჩვენებებს ჰვანან... და ასე აგერ უკვე ოცი წელიწადი, აქ ყოველთვის ერთი და იგივე აღაშინები არიან და სულ ერთსა და იმავეს ლაპარაკობენ, ან ხმას არ იღებენ, რომ შეუსაბამო რამ არ წამოცდეთ.

იოჰანსონი — დიასახლისი მაინც არის აქ?

ბენეტსონი — რა თქმა უნდა, ოღონდ ცოტა შერყეილია. კარადაში ზის, ვინაიდან მისი თვალები ხინათღეს ვერ ჰგუობენ... აი, აქა. (ხალიჩაშემოფარებულ კარზე უთითებს.)

იოჰანსონი — აქ?

ბენეტსონი — დიახ! ხომ გითხარი, ცოტა არანორმალურია-მეთქი.

იოჰანსონი — შესახდევად როგორია?

ბენეტსონი — მუშისა ჰგავს... გინდათ ნახო? (მალა სწევს ბალიჩას.) აგერ ზის.

იოჰანსონი — დმერთო მალალო..

მუშია — (ბუტბუტებს.) რატომ აღებს ეს კარს მე ხომ ვთქვი, კარი ყოველთვის დახურული იყო-მეთქი...

ბენეტსონი — (ბუტბუტებს.) ტა-ტა-ტა-ტა! სულელო, კუთვთ იყავი და კაცს მოცემში თუ-თიყუშო!

მუშია — (თუთიყუშით.) იაკობი აქაა? კურრარა!

ბენეტსონი — ამას თავი თუთიყუში ჰგონია, შეიძლება მართლაც თუთიყუშია. (მუშისა.) პოლი, რაიმე დაგვისტივინე. (მუშია სტვეს.)

იოჰანსონი — ცხოვრებაში ბევრი რამ მიწნახანა, მაგრამ ასეთი არაფერი შემხვედრია!

ბენეტსონი — იციო, როცა სახლი ძველდება, ობი ეკიდება, ხოლო როცა აღაშინები დიდხანს სხედან ერთად და ერთმანეთს ტანჯავენ, სულელდებიან. ეს დიასახლისი — აბა, წუნარად პოლი — ეს მუშია აქ ორმოცი წელი ზის. იგივე ქმარი, იგივე ავეჯი, იგივე ნათესავები, იგივე მეგობრები... (ბენეტსონი ისევ ამწყუდებს მუშისა.) რა მოხდა ამ სახლში. თი-

თქმის არ ვიცი... ხედავთ ამ ქანდაკებას? ეს ქალბატონია ახალგაზრდობაში

იოჰანსონი — ღმერთო დიდებულო ეს მუშაა?

ბანბტსონი — დიახს ლამის ტირილი ავივარდეს! ამ ქალმა წარმოსახვის თუ კიდევ რადაცის წყალობით ყუბდი ფრინველის ზოგი თვისება შეიძინა... ვერ იტანს ბეიბრებსა და ავადმუფობს... ვერ იტანს ღვიძლ ქალიშვილს, ვინაიდან იგი ავადმუფობა.

იოჰანსონი — ქალიშვილი ავადმუფობა?

ბანბტსონი — განა არ იცოდით?

იოჰანსონი — არა, კი, მაგრამ პოლკოვნიკი?!

ბანბტსონი — თვითონ ნახავთ!

იოჰანსონი — (ქანდაკებას ათვალიერებს.) საშინელება... რამდენი წლისაა ახლა ქალბატონი?

ბანბტსონი — კაცმა არ იცის... მაგრამ ამბობენ, როცა ოცდათხუთმეტი წლისა იყო, ცხრამეტი წლის გეგონებოდათო... და პოლკოვნიკი დაარწმუნა, რომ ცხრამეტი წლისა იყო... აჰ, ამ სახლში... იცით, რისთვისაა შავი იაპონური შირმა, აი, იქ შეწლონგის გვერდით? მას სიკვდილის შირმა ჰქვია. და მაშინ დგამენ, როცა ვინმე კვდება. ზუსტად ისე, როგორც საავადმუფოებში აკეთებენ...

იოჰანსონი — რა საშინელი სახლია... სტუდენტს კი აქ სამოთხე მგონია...

ბანბტსონი — რომელ სტუდენტს? აჰ, იმას საღამოს რომ უნდა მოვიდეს... პოლკოვნიკი და მისი ქალიშვილი სტუდენტს ოპერაში შეხვდნენ და ორივე აღფრთოვანებული დარჩა... მშ... ახლა ჩემი რიგია კითხვები დაგისვა, ვინაა თქვენი ბატონი? მოძრავ სავარძელში მჯდომი დირექტორი?

იოჰანსონი — დღეს ისიც მოვა.

ბანბტსონი — რომ არ მოუპატიებიათ?

იოჰანსონი — სულ ერთია, მოუპატიებულადაც მოვა...

(დერეფანში გამოჩნდება მოხუცი, სერთუცი აცვია, ცილინდრი ახურავს, ყავიარჩნები უჭირავს. შემოდის ჩუმად და ლაბარავს აუფრადებს.)

ბანბტსონი — ალბათ ნამდვილი ბებერი მამააღლია? ჰა?

იოჰანსონი — გაქნილი!

ბანბტსონი — ზუსტად ეშმაკის შესახედაობა აქვს.

იოჰანსონი — ალბათ ქაღალქარია დაკეტილ კარებში შედის...

მოხუცი — (იოჰანსონთან მიდის და ყურზე ხელს სტაკებს.) მიფრთხილდი, არამზადავ! (ბენგტსონს.) ბატონ პოლკოვნიკს ჩემი მოსვლა აუწყე.

ბანბტსონი — კი, ბატონო, მაგრამ ისინი სტუმრებს ელიან.

მოხუცი — ვიცი, ჩემს სტუმრობასაც ელოდებიან... მის... ელიან, თუმცა არ ეტანებიან...

ბანბტსონი — ჰო? მიბრძანეთ, როგორ მოვახსენო? ბატონი დირექტორი ჰუმელი?

მოხუცი — სავსებით სწორია. (ბენგტსონი დერეფანს გაივლის, მშვენივრ ოთახში შევა და კარს კეტავს. მოხუცი — იოჰანსონს.) აბა, გასწი აქედან! (იოჰანსონი ფეხს იორრებს.) გასწი-მეთით! (იოჰანსონი დერეფანში გადის, მოხუცი ფრიალ გაკვირვებული ჩერდება ქანდაკების წინ.) აშალია.. ის არის.. ის.. (ოთახს მოივლის, სხვადასხვა ნივთს იღებს ხელში. სარკის წინ პარიკს ისწორებს. ისევ მიდის ქანდაკებასთან.)

მუშია — (გარდერობიდან.) თუთიუში!

მოხუცი — (შეტოკდება.) რა არის ეს? თუთიუში? რომ ვერ ვხედავ.

მუშია — იაკობი აქაა?

მოხუცი — ავი სულია!

მუშია — იაკობ!

მოხუცი — შიშით გული მელევია აბა, თურმე რა საიდუმლოებებს მალავენ აქ! (სურათს ათვალიერებს და კარადას ზურგს აქცევს.) ეს ისაა ისაა!

მუშია — მოხუცთან უკანიდან მიდის და პარიკზე ქაჩავს.) კურრრრრა, კურრრრა!

მოხუცი — (შებტება.) ღმერთო, შენი სახელის ჭირიმი რა არის ეს?

მუშია — (იღმინის ხმით.) იაკობი ხარ?

მოხუცი — დიახ, იაკობი მქვია...

მუშია — (გულაჩუყებით) შე კი აშალია!

მოხუცი — არა, არა, არა, ღმერთო იესო..

მუშია — ჰა! აი, როგორ გამოვიყურები ახლა ოდესღაც კი აი, ასეთი ვიყავი (ქანდაკებაზე უთითებს.) ცხოვრება ბევრ რამეს გასწავლის. უშეტეს წილად კარადაში ვცხოვრობ, რათა არავინ დაინახოს და ვერც შეეღამინახონ... შენ კი, იაკობ, შენ რაღას დაეძებ აქ?

მოხუცი — ჩემს შვილს ჩვენს შვილს..

მუშია — იგი იქა ზის.

მოხუცი — სად?

მუშია — სუბულეტიან ოთახში.

მოხუცი — (ქალიშვილს აკვირდება.) ჰო, ისაა (პაუზა.) რას ამბობს მამამისი? ესე იგი პოლკოვნიკი, შენი ქმარი.

მუშია — ერთხელ გავუბრაზდი და ყველაფერი ჩამოვუყაკდე.

მოხუცი — შემდეგ...

მუშია — არ დამიჭერა, მხოლოდ ეგ მიპასუხა: ყველა ქალი ასე ამბობს ნიდავ, როცა ქმრის სიკვდილი უნდათო და ეს მაინც საშინელი დანაშაული იყო. პოლკოვნიკის მთელი ცხოვრება და მთელი გვარტომობის ხე ხომ სიცრუითაა მოშხამული. ხანდახან სათავდაუნაურო აღმანახს ვკითხულობ და ვფიქრობ, რომ ჩემს ქალიშვილს ყალბი დაბადების მოწმობა აქვს, ისევე, როგორც მოახლეს. ამისთვის ხომ

გამანწორებელ სახლში გაგზავნით სჯიან ადამიანს.

მოსუცი — ბევრსა აქვს უაღბო მოწმობა. მახსენდება, რომ შენი დაბადების წელიც არასწორადაა ჩაწერილი...

მუშია — ჩემი ბრალი არაა.. დედამ წასწავლა ჩვენი დანაშაული კი ყველაზე მეტად შენი ბრალია.

მოსუცი — არა, შენმა ქმარმა გვიბოძა ეს დანაშაული ჩაგვედინა, როცა საცოლედ წამართვა! მე ბუნებით არავის პატიება არ შემიძლია, დასასჯელი უნდა დავსაჯო. ეს ჩემს მოვალეობად მიმაჩნდა. და დღემდე მიმაჩნია.

მუშია — რას ეძებ ამ სახლში? რა ვინდა? როგორ მოხვდი აქ? ჩემი ქალიშვილი გვირდებოდა? ხელი არ ახლო, თორემ სიცოცხლეს გამოცხადებ!

მოსუცი — მისთვის სიკეთე მინდა.

მუშია — მისი მამა უნდა დაინდოს!

მოსუცი — არა!

მუშია — მაშინ ამ ოთახში მოკვდები, აი, იმ შირმის იქით...

მოსუცი — შეიძლება... მაგრამ ვერ დავთმობ ნადავლს, რაკი კბილები ჩავაღვე...

მუშია — გინდა ქალიშვილი სტუდენტს შერთო? მერედა რისთვის? სტუდენტი ხომ არარაობაა და არაფერი ახადია!

მოსუცი — სტუდენტი ჩემი წყალობით გაძლიერდება.

მუშია — დღევანდელ საღამოზე მოპატიუებული ხარ?

მოსუცი — არა, მაგრამ განწარახული მაქვს, საქმე ისე მოვაწყო, რომ მოჩვენებათა ვახშამზე მომიწვიონ.

მუშია — იცი, ვინ იქნება იქ?

მოსუცი — მთლად არა.

მუშია — ბარონი... აქ, ზემოთ ცხოვრობს; დღეს მის სიამარს ასაფლავებენ.

მოსუცი — ბარონი, რომელსაც განქორწინება უნდა, რომ მეკარის ქალიშვილი შეერთოს?... ის ხომ ოდესღაც შენი საყვარელი იყო!

მუშია — იქნება აგრეთვე შენი აღრინდელი საცოლდე, რომელიც ჩემმა ქმარმა მოხიბლა...

მოსუცი — კარგი საზოგადოება შეიყრება.

მუშია — ღმერთო, ნეტავ სულს გავაცხებდეთი ნეტავ სიკვდილი შეგვეძლოს!

მოსუცი — კი, მაგრამ რატომ იყრებივით ხოლმე?

მუშია — ჩვენ, ყველას, დანაშაული, საიდუმლო და შეცოდება გვაკავშირებს! უთვალავჭერ გავწვივით მეგობრობა და განწმორდით, მაგრამ ისევ და ისევ ვისწრაფვით ერთმანეთისკენ.

მოსუცი — მგონი, პოლკოვნიკი მოდის.

მუშია — მაშინ მე აღელთან წავალ... (პაუზა.) იაკობ, დაუფიქრდი, რას აკეთებ! დაინდე პოლკოვნიკი (პაუზა. მიდის.)

პოლკოვნიკი — (შემოდის თავდაპირველად) დაბრძანდით (მოხუცი აუჩქარებლად წდება. პაუზა. პოლკოვნიკი დაიხიბოთ უცქარის მოხუცს.) თქვენ მომწერეთ ეს ბარათი?

მოსუცი — დიახ.

პოლკოვნიკი — ჭუმელი ხართ?

მოსუცი — დიახ. (პაუზა.)

პოლკოვნიკი — ახლა ვიცი, რომ ჩემი ყველა თამაშუკი შეისუიედო. მე თქვენს ხელთა ვარ. რა გუნებავთ?

მოსუცი — მინდა ისინი ამა თუ იმ სახით გამინადლოთ.

პოლკოვნიკი — რა სახით?

მოსუცი — ძალიან მარტივად. ფულზე ნუ დავიწყებთ ლაპარაკს. მხოლოდ სტუმრად შემიღეთ.

პოლკოვნიკი — თუ ასეთი უმნიშვნელო რამ დაგამაჟოფილებთ...

მოსუცი — გამაღობო!

პოლკოვნიკი — კიდეც რას ითხოვთ?

მოსუცი — გააძვევთ ბენგტსონი.

პოლკოვნიკი — რატომ? ბენგტსონი ერთგული მსახურია, მთელი სიცოცხლე მემსახურება, მედალი აქვს სამშობლოსადმი უმწკვიველო საზსახურისთვის. რატომ უნდა გავაძვევო?

მოსუცი — ყველა ეს მშვენიერი თვისება მხოლოდ თქვენი წარმოსახვის ნაყოფია. ბენგტსონი სულ სხვა პიროვნება გახლავთ, ვიდრე გგონიათ.

პოლკოვნიკი — მაშ, ვინაა, ისეთია, როგორიც მგონია.

მოსუცი — (უკან იწევს.) მართალია მაგრამ უნდა გაუშვათ!

პოლკოვნიკი — თქვენ გსურთ ჩემს სახლში იუფროსოთ!

მოსუცი — დიახ! აკი ყველაფერი მე მეკუთვნის, რასაც აქ ვხედავ — ავეჯი, ფარდები, ჭურჭელი, კარადები... და კიდეც ბევრი სხვა რამ.

პოლკოვნიკი — კიდეც რა?

მოსუცი — ყველაფერი! ყველაფერი ჩემია, ყველაფერი ჩემია!

პოლკოვნიკი — კეთილი. ყველაფერი თქვენია! მაგრამ აწნაურის გერბი და კარგი კაცის სახელი ხომ ჩემი კუთვნილებაა!

მოსუცი — არა, არც ისინია თქვენი. (პაუზა.) თქვენ აწნაური არა ხართ!

პოლკოვნიკი — გრცხვენოდეთ!

მოსუცი — (ჩიბიდან ქალად იღებს.) წაიკითხეთ. სათავადაწნაურო წიგნის ამონაწერი და გაიკებთ, რომ გვარი, რომელსაც თქვენ ატარებთ, ახი წლის წინათ გადაშენდა.

პოლკოვნიკი — (კითხულობს.) მართალია, ამგვარი რამ მსმენია, მაგრამ მე მამაჩემის გვარი მაქვს... (კითხულობს.) მართალია... სწორი ბრძანდებით... მე აწნაური არა ვარ! ეს წოდ-

ბაც კი არ შეგრძნა მამ, ეს ბეჭედიც წაიღეთ...
ღიახ, თქვენია... ინებეთ!

მოსხუცი — (ბეჭედს იცეთებს...) განვა-
გრძოთ თქვენ არც პოლკოვნიკი ხართ!

პოლკოვნიკი — არც პოლკოვნიკი?

მოსხუცი — არა თქვენ წინათ ამერიკის მი-
ლიციის პოლკოვნიკი იყავით, მაგრამ ყუბაში
ომის დამთავრებისა და არმიის გარდაქმნის
შემდეგ ყველა აღრიხდელი წოდება გაუქმდა.

პოლკოვნიკი — მართლა?

მოსხუცი — (ხელს წიბეში იყოფს.) გნებავთ
წაგიკითხოთ?

პოლკოვნიკი — არა, არ მინდა.. მაინც ვინ
ბრძანდებით, რომ უფლება გაქვთ ასე გამაში-
შვლოთ?

მოსხუცი — ნახავთ რაც შეეხება გაშიშვლე-
ბას... იცით, ვინა ხართ?

პოლკოვნიკი — არა გრცხვენიათ?

მოსხუცი — თმა გადაიკრეპეთ და სარკეში
ჩახედეთ. ბარემ კბილებიც ამოიღეთ, მოიპა-
რსეთ უღვაში, ბენგტსონს უბრძანეთ, შეგხსნათ
რკინის ქვარი, და მაშინ ვნახავთ, ვიცნობთ თუ
არა ლაქია იქნს, რომელიც ყველასათვის
ცნობად სამწარეთლოში ჩამილოკია იყო...
(პოლკოვნიკი ხელს იშვერს მაგიდაზე დაღე-
ბულ ზარისკენ. მოხუცი აფრთხილებს.) წარს
ხელი არ ახლოთ, ნუ დაუძახებთ ბენგტსონს,
თორემ ვბრძანებ, იგი დააპატიმროს... აგერ
სტუმრები მოდიან... დამშვიდდით და ჩვენ-
ჩვენი ძველი როლი ვითამაშოთ.

პოლკოვნიკი — ვინა ხართ? თითქოსდა
ვცნობ თქვენს თვალებსა და ხმას...

მოსხუცი — ნუ ეცდებით მიცნოთ, კრინტი
არ ღაძრათ და რასაც ბეჭუვით, გაიგონოთ.

სტუმრები — (შემოდის და პოლკოვნიკს
ესალმება.) ბატონო პოლკოვნიკო!

პოლკოვნიკი — მოგესალმებით, კვაბუკო,
ჩემს ბინაში უბედურების უამს ჩადენილმა
თქვენმა კეთილშობილურმა საქციელმა ყველა
აღაპარაკა. ყველას პირზე აკერია თქვენი სა-
ხელი. და პატივად მიმჩნია ჩემს ოჯახში მივი-
ლოთ.

სტუმრები — ბატონო პოლკოვნიკო, ჩემი
უბრალო წარმომავლობა... თქვენი ბრწყინვალე
სახელი და თქვენი დადგაროვნობა...

პოლკოვნიკი — ნება მომეცით, გააცნოთ
ერთმანეთი: ბატონი კანდიდატი არქიმოლოცი,
ბატონი დირექტორი ზუმელი... ბატონო კან-
დიდატო, ხომ არ ინებებთ მანდილოსნებს მიე-
სალმოთ? მინდა, ბატონ დირექტორთან საუბა-
რი დავამთავრო. (სტუმრები სუბმულეტიან
ოთახში გადის, ჩანს, როგორ მორიდებით ესა-
უბრება ქალიშვილს.) მშვენიერი ყმაწვილია,
მუსიკალურია, მღერის, წერს ლექსებს... აწნა-
ური რამ იყოს, საწინააღმდეგო არაფერი შექ-
ნებოდა, რომ...

მოსხუცი — რის საწინააღმდეგო?

პოლკოვნიკი — რომ ჩემი ქალიშვილი
მოსხუცი — თქვენი ქალიშვილი.. სიტყვამ
მოიტანა და რატომ წის ყოველთვის იმ ოთახ-
ში?

პოლკოვნიკი — როცა შინაა, სუბმულეტიან
ოთახში უნდა იქდეს... ასეთი ჩვეულება აქვს...
აი, ფრეველ ბეატა ფონ ზოლშტაინეროვაც მო-
ვლდა... მშვენიერი პიროვნებაა. აქვს რენტა, რო-
მელიც სავსებით საკმარისია მისი მდგომარეო-
ბისა და მისი წრისათვის...

მოსხუცი — (თავისთვის.) ჩემი საცოლე...
(საცოლე ჭაღარაა, გონებასუსტი ადამიანის
შთაბეჭდილებას ახდენს.)

პოლკოვნიკი — ფროლიან ზოლშტაინე-
როკ. დირექტორი ზუმელი... (საცოლე სალამს
ამბობს და გდება. შემოდის დიდგვაროვანი ბა-
ტონი. ძალზე იღუმალი შესახედაობა აქვს. შა-
ვეები აცვია. სხდებიან.) ბარონი სკანსკორგი...

მოსხუცი — (განუე. ზუე არ დგება.) ეს
მგონი, ბრილიანტების ქურდია. (პოლკოვნიკს.)
დაუძახეთ მუმიას და მაშინ მთელი საწოგადო-
ება სახეზე იქნება.

პოლკოვნიკი — (ვასძახის სუბმულეტიანი
ოთახის მხარეს.) პოლი!

მუმიას — (შემოდის.) კურრას!

პოლკოვნიკი — ახალგაზრდობასაც დავუ-
ძახო?

მოსხუცი — არა! ახალგაზრდებს არა! დავი-
ნდოთ ისინი... (ყველანი მღუმარედ უსხდებიან
მეგიდას.)

პოლკოვნიკი — ჩაი ხომ არ დაველია?

მოსხუცი — რატომ? ჩაი არავის უყვარს.
თვალთმაქცობა რა საქირა? (პაუზა.)

პოლკოვნიკი — მაშინ ვილაპარაკოთ?

მოსხუცი — (ნელა, წამალაუწუმ ჩემდება.)
ამინდზე, როცა თავად ვხედავ, როგორ ამი-
ნდია? ვიციოთო, როგორ მიდის საქმეები, თუ-
შეცა თვითონაც ჩინებულად ვიციოთ, როგორ მი-
დის? მე დუმოლს ვამჭობინებდი. დუმოლის
დროს შეიძლება აზრები გაიგონო და წარსული
დაინახო. დუმოლს არაფრის დამაღვა არ ძა-
ლუძს, სიტყვებს კი შეუძლიათ ამას წინათ
წავიკითხე, პირველყოფილ ტომებს სხვა-
დასხვა ენები იმითომ გაუჩნდათ, რომ
ერთ ტომს საიდუმლო შეორესთვის დე-
შალა. ენები შიფრია, და ვინც მათ გასაღებს
უპოვის, მსოფლიოს ყველა ენას გაიგებს. მაგ-
რამ ეს სულაც არ უშლის ხელს, გასაღების
გარეულ გამოვიცნოთ საიდუმლო, განსაკუთრე-
ბით მაშინ, როცა უნდა დამტკიცდეს, ვინაა მა-
მა სასამართლოში დამტკიცება სულ სხვა ამ-
ბავია: იქ ორი ცრუმოწმის შეთანხმებული ჩვე-
ნება უკვე სრულ დამტკიცებულ საბუთად ით-
ვლება. მაგრამ ის გამოიძიანი, რაც მე მაქვს
მხედველობაში, არავითარ მოწმეს არ საქირო-
ებენ. ადამიანებს თვითონ ბუნებამ ჩაუნერგა
სირცხვილის გრძნობა და ეს გრძნობა ცლი-

ლობს დამალოს ის, რაც უნდა დამალოს. ოღონდ დროდარო ისეთი ვითარება იქმნება, ყველაზე საიდუმლო რამ საინო ხდება, ცრუ-პენტელას ნიღაბს აგლეჭენ და გაიძვრა საშ-კარაოზე გამოყავთ (პაუზა. ყველანი მდუმარედ უცქერიან ერთმანეთს.) რა სიწყნარე ჩამოდა? (ხანგრძლივი დუმილი.) აჰ, მაგალითად, ამ პატრისადე ხალხში, ამ სასიამოვნო ოჯახურ წრეში, სადაც სილამაზე, განათლება და სიმდიდრე შერწყმულა... (ხანგრძლივი დუმილი.) ჩვენ, აქ მსხდომთაგან ყველამ, რა თქმა უნდა, ვიცით, ვინა ვართ. ხომ მართალს ვამბობ?.. მე არაფერი მაქვს თქვენთვის სათქმელი... თქვენც მიცნობთ მე, თუმცა თავი ისე გიჭირავთ, თითქოს უცხო ვიყო... იჰ, ოთახში კი წის ჩემი ქალიშვილი, ჩემი, თქვენც ესეც იცით... ჩემმა შვილმა ცხოვრების გემო დაკარგა და რატომ, თვითონაც ვერ გაუგია... იგი დაიშრია ამ დანაშაულობებით, სიცრუითა და ათასგვარი ტყუილით აღვიღლ ჰაერში. ამიტომ ერთი მეგობარი მოვუძებნე, ვის გვერდითაც შეუძლია შეიარსოს სინათლე და სითბო, რომელთაც კეთილშობილური საქციელი გამოასხივებს. (ხანგრძლივი დუმილი.) აჰ ჩემი მისია გახლდათ: ამომგლეჯა ღვარძლა ბალახი, მემხილებნა დანაშაულობანი, გამომტანა დასკვნები, რათა ახალგაზრდებს შესძლებოდათ ხელახლა დაეწყოთ ცხოვრება ამ ხალხში, რომელთაც მათ სარწმუნოდ ვამძღვე! (ხანგრძლივი დუმილი.) ახლა კი თითოეულს ნებას ვრთავ რიგრიგობით წავიდეს. ვინც დარჩება, ვბრძანებ, დააპატრონოს (ხანგრძლივი დუმილი.) გემსით, როგორ ტიტიკებს საათი, თითქოს სასიკვდილო განაჩენი გამოაქვს. იგემით? რამდენიმე წამის შემდეგ, როცა იგი რეკავს დაიწყებს, თქვენი დრო გავა და უნდა წახვიდეთ, მაგრამ აღრე არა. ხოლო ვიდრე დარეკავდეს, იმუქრება! გემსით აი, უკვე გაფრთხილებთ: შეიძლება დარეკოს მეც შემძლია დარეკოს (ყავარჩენს მაგიდაზე აკუნებს.) გემსით? (დუმილი.)

მუშია — (საათთან მიდის და აჩერებს. შემდეგ ლაპარაკობს გარკვევით და სერიოზულად.) მე კი შემძლია დრო შევაჩერო. შემძლია წარსული არარაობად ვაქციო და ყოფილი არყოფილად! ოღონდ არა მოსუიდეით, არა მუქარით, არამედ ტანჯვით და მოწინებით. (მიდის მოხუცთან.) ჩვენ საყოდავები ვართ, ვიცით ეს. ჩვენ ვცოდავდით, ვცდებოდით, ყველანი, ყველანი. ისეთი არა ვართ, როგორიც თავი გვგონია, ვინაიდან არსებითად საკუთარ თავზე უკეთესნი ვართ, ვინაიდან ჩვენს დანაშაულზე ჩვენვე გამოგვაქვს მსჯავრი. მაგრამ შენ, ცრუ სახელს ამოფარებულყო იაკობ ჰუმელ, ვინდა მსაქული იყო, რითაც ამტკიცებ, რომ უფრო უარესი ხარ, ვიდრე ჩვენ, საყოდავები! არც შენ ხარ ის, რადაც თავი მოგაქვს. ქურდი ხარ

აღამიანების, ვინაიდან მე ცრუ დასაქმებული მომიპარე. მოჰკალი კონსული, რომელსაც დღეს ასაფლავებენ, სული ამოხმადე თამასუქებით. მოიტაცე სტუდენტი, მახეში გააბი — თითქოსდა მამამის შენგან უამრავი ფული ჰქონოდა ნასესხები, სინამდვილეში კი ერთი გროშიც არ ემართა... (მოხუცმა სცადა, წამომდგარიყო და რაღაც ეთქვა, მაგრამ ისევ დაავარდა სკამზე და მიიკუნტა. შემდგომ სულ უფრო და უფრო იკუნტება.) შენს ცხოვრებას ერთი შავი წერტილიც ამჩნევია, რომელიც, მთლად კარგად არ ვიცო, მაგრამ მიეჭებება, რომ... მგონი, ბენგტსონმა იცის მის შესახებ. (რეკავს მაგიდაზე დაღებულ ხარს.)

მონსუნი — არა ოღონდ ბენგტსონი არ მოიყვანო ის არ მოიყვანო!

მუშია — ამა! მამასადამე, მან იცის (ისევ რეკავს. დერედნის კარებში პატარა მერძევე გამოჩნდება. მას ვერავენ ხედავს, მოხუცის გარდა, რომელსაც ძრწოლა იპყრობს. როცა ბენგტსონი შემოდის, მერძევე ქრება.) ბენგტსონ, იცნობ ამ ბაჭონს?

ბენგტსონი — დაახ, ვიცნობ. ისიც მიცნობს მოგესხენებათ, ცხოვრება ცვალებადია. ერთხელ მე მასთან ვმსახურობდი, ერთხელ კი იგი მსახურობდა ჩემთან. ორი წელი ზედისზედ ჩემს სამხარეულოში ჭამდა. თუ სამ საათზე წასვლა უნდოდა, საქმელს ორი საათისათვის ამაღებდნენ და სახლში ყველანი ამ სვავის გაბი ხელახლა გაცხლებულ საქმელს ჭამდნენ. მთელ ბუღიონს ხვრტადა და შემდეგ იძულებული ხდებოდნენ, ქვაში წყალი ჩემატებიანათ. სამხარეულოში ვამპირივით იჭდა და სისხლს ვწვოდა, თითქმის ჩონჩხებად ვგავტია. კინაღამ საცხედრე ვავიხადა საქმე, როცა მხარეულ ქალს ჰქურდი ვუწოდებოდი მოგვიანებით მამბურგში შევვდი, რადაც სხვა სახელით ცხოვრობდა. აჰ უკვე მივაწზე იყო და აღამიანებს ძველებურად წვოდა სისხლს. შემდეგ სამართალში მისცეს, ბრალი დასდეს, რომ ერთი ქალიშვილი დასახრჩობად გაიტყუა ყინულზე. ქალიშვილი მოწმე ყოფილა მისი დანაშაულისა, რომლის გამჟღავნებისაც ძალიან ეშინოდა თურმე...

მუშია — (მოხუცს სახეზე ხელს უსვამს.) აი, როგორი ბრძანებულხარ! აბა, ახლა კი მოიტა თამასუქები და ანდერძები. (იოპანსონი კარებში გამოჩნდება და ერთობ დაინტერესებულად უცქერის, რაც ოთახში ხდება, ვინაიდან გრძობს, რომ ახლა მონობისგან განთავისუფლდა. მოხუცი აზიბდნა ქალღმდების დასტას იღებს და მაგიდაზე ყრის. მუშია მოხუცს ზურგზე ხელს უთათუნებს.) კუ-კუ! იაკობი აქაა!
მონსუნი — (თუთიყუმივით.) იაკობი აქაა.
მუშია — შეიძლება საათმა დარეკოს?
მონსუნი — შეიძლება! (საათის ტიტიკის ბაძებს.) ტი-ტიკ, ტი-ტიკ, ტი-ტიკა...

მუმიბი (გადასწევს ხალისს, რომელიც გარდერობს ფარავს.) საათმა უკვე დარეკა ადგილი და გარდერობში შედი, სადაც თვითონ ოცი წელი ვიქეტი და ჩვენს დანაშაულს დავსტროვდ... იქ ჰქონდა ზონარი, ზგი გაგიწევს თოკის მაგივრობას, რომლითაც კონსული დააბრჩვე, აი, იქ, ზემოთ, და რომლითაც შენი კეთილისმყოფელი დაბრჩობა გინდოდა... გასწი (მობელი გარდერობში შედის. მუმიბი კარს ეტრავს.) ბენგტსონ, დადგი შირმა, სიკვდილის შირმა. (ბენგტსონი კარის წინ შირმას დგამს.) მისი საქმე გათავებულა! ლმერთო, შეიწყალე მისი სული.

უპეალ — ამინ! (ხანგრძლივი დუმილი. სემბულედიან ოთახში სტუდენტი მღერის, ქალიშვილი ქნარს უკრავს.)

მესამე მოქმედება

ცოტათი უცნაური, აღმოსავლური სტილის ოთახი, ყველგან სხვადასხვა ფერის სუშბულებია. ბუხრის თავზე ჩანს დიდი ბუდა, ბუდას მუხლებზე უდევს ბოლქვი, რომლისგანაც თეთრი მრგვალი ყვავილებით შემკული ჰქველი იზრდება. სიღრმეში მარჯვნივ მრგვალ დარბაზში გამავალი კარია. იმ დარბაზში პოლოცონიკი და მუმიბა ჩუმად სხედან, არაფერს აკეთებენ. ჩანს სიკვდილის შირმის კიდე. მარცხნივ სისადილოსა და სამზარეულოში გამავალი კარია.

სუშბულედიან ოთახში მაგიდასთან სტუდენტი და ქალიშვილია. ქალიშვილი ქნარს უხის, სტუდენტი დგას.

ქალიშვილი — ხოტბა შეასხით ჩემს ყვავილებს!

სტუდენტი — ეხენი თქვენი სულის ყვავილებია?

ქალიშვილი — სუშბული ჩემი ერთადერთი საყვარელი ყვავილია... გაიყვართ სუშბულეები?

სტუდენტი — სხვა ყვავილებზე უფრო მიყვარს, მიყვარს მათი ქალწულებრივი იერსახე. ტანკენარად, გამართულნი მიიწევენ მალა და თეთრ, სეტყა ფეხებს უფერულ წყალში აწინავებენ. მიყვარს მათი ფერი — თოვლივით ქათქათა, უბიწო, ფაქიზი, თაფლივით ნაწქარისფერი, მიყვარს მათი ვარდისფერი, ხასხასა წითელი ფერი, მაგრამ ყველაზე მეტად ცისფერი სუშბულეები მიყვარს, ნამით დაფარულნი, ერთგულნი... მიყვარს ოქროსა და მარგალიტზე უფრო, მიყვარს ისინი, ბავშვობიდანვე აღტაცებას მგვრიდენ, ვინაიდან ყველა ის ღამაში თვისება აქვთ, რაიც შე არ გამაჩნია... ოღონდ...

ქალიშვილი — ოღონდ?

სტუდენტი — უნუგეშოა ჩემი სიყვარული, რამეთუ ვძულვარ მშვენიერ ყვავილთ...

ქალიშვილი — როგორ თუ სძულხართ?

სტუდენტი — მათი ძალუში, ურიოშო სურნელი გალხობილ თოვლზე გაწაფხულის პირ...

ქალიშვილი — ოღონდ?

სტუდენტი — უნუგეშოა ჩემი სიყვარული, რამეთუ ვძულვარ მშვენიერ ყვავილთ...

ქალიშვილი — როგორ თუ სძულხართ?

სტუდენტი — მათი ძალუში, ურიოშო სურნელი გალხობილ თოვლზე გაწაფხულის პირ...

ველი ქარის დაქროლვისთანავე გრძობა... ნისლავს, მაყურებს, მბრმავებს, ოთახიდან... ძეგებს და მესვრის მოწამლულ ისრებს, რომელიც გულს მიკლავენ, თავს მიბრუებენ... არ იცით ამ ყვავილის საიდუმლო?

ქალიშვილი — მოთხარით.

სტუდენტი — ჭერ მის არსზე მოგახსენებთ. ბოლქვი, რომელიც წყალში ან მიწაშია, თავად მიწაა. ღერო ისე ამოდის, როგორც დედამინის ღერძი. და მის თავზე ექვსსხვიანი ყვავილვარსკვლავები სხედან...

ქალიშვილი — მიწის ზემოთ ვარსკვლავები დიდებულია! სად ნახეთ ისინი?

სტუდენტი — ნება მომეცით, მოვიფიქრო... თქვენს თვალბში ეს ყოველივე სამყაროს ანარეკლია... ბუდას იმიტომ უდევს ბოლქვი-დედამიწა მუხლებზე და მას თავისი მწერი ათბობს, რომ იხილოს, როგორ გაიზრდება ბოლქვი, როგორ აივსება და საყუთარ ცად გადაიქცევა. საბრალო მიწა ცად უნდა იქცეს! ამას ელოდება ბუდა!

ქალიშვილი — ახლა მივხვდი. მაგრამ განათორყვავილას ყვავილსაც ექვსი სხივი არა აქვს, როგორც შროშანს, როგორც სუშბულს?

სტუდენტი — მართალი ხარ! მაშ, თეთრყვავილას ყვავილები მოწყვეტილი ვარსკვლავები...

ქალიშვილი — თეთრყვავილაც თოვლის ვარსკვლავია, მიწიდან ამოსული.

სტუდენტი — ყვითელ-წითელი სირიუსი კი — ციურ ვარსკვლავთა შორის ყველაზე დიდი და ყველაზე ღამაში ვარსკვლავი — ყვითელ-წითელი ჩამებითა და ექვსი თეთრი სხივით შემეული ნარგზია.

ქალიშვილი — გინახავთ, როგორ მუყავის ჰქვალა?

სტუდენტი — რა თქმა უნდა, მინახავს! მრგვალი ყვავილი გამოაქვს, თეთრი ვარსკვლავებით მოქედელ ცარკვალს რომ ჰგავს.

ქალიშვილი — ღმერთო, რა დიდებულია! ვინ მოიგონა ეს?

სტუდენტი — შენი

ქალიშვილი — შენი

სტუდენტი — ჩვენი. ჩვენ შევქმენით ერთად... ჩვენ დაქორწინებულნი ვართ...

ქალიშვილი — ჭერ არა...

სტუდენტი — კი, მაგრამ რაღა გვაკლია?

ქალიშვილი — მოლოდინი, გამოცდა, მოთინება!

სტუდენტი — კეთილი, გამომცადე! (პაუზა.) მოთხარო, მშობლები რად სხედან იქ ასე წყნარად და რად არ სცემენ ერთმანეთს ხმას?

ქალიშვილი — იმიტომ, რომ სათქმელი არაფერი აქვთ, იმიტომ, რომ ერთს არ სჯერა მეორის ნათქვამი. მამაჩემმა ასე ჩამოაყალიბა ეს აზრი: „ღამაჩემი რა საჭიროა, ჩვენ ზომ ერთმანეთის მოტყუება არ შეგვიძლია“.

სტუმანი — რა საშინელება!

ქალიშვილი — აი, მზარეული მოდის... შეხედეთ... რამოდენაა და რა მსუქანია...

სტუმანი — რა უნდა?

ქალიშვილი — სადილად რა მოამზადოს, ეს უნდა მეთხოვს. როცა დედა ავადა, მე ვლიახახლისობ.

სტუმანი — სამზარეულოსთან რა გესამქება?

ქალიშვილი — ხომ უნდა ვკამოთ... ერთი შეხედეთ, დასახავად ვერ ვიტან...

სტუმანი — მერედა ვინაა ეს ქალი-გიგანტი?

ქალიშვილი — მუმელის ვამპირთა სახეობას განეკუთვნება. და გვკვამს.

სტუმანი — რატომ არ მიიბრძანებთ აქედან?

ქალიშვილი — არ მიდის არ გვემორჩილება. ჩვენთა ცოდვითა წილად გვერგო... განავერ ხედვით, რომ ვკენებით, რომ გამოფიტული ვართ?

სტუმანი — განა არ გაქმევენ?

ქალიშვილი — გვაქმევენ, ბევრ კერძსაც გვაძლევენ, მაგრამ მათ მთელი ყუათი გამოცდილი აქვთ... მზარეული ხორცს გამოხარშავს და ჩვენ ძარღვებსა და წყალს გვარგუნებს, ხოლო ნახარშს თავად მიირთმევს. შემწვარსაც ჭერ გამოწურავს და წვეს თვითონ სვამს. იმას, რასაც ჩვენ მოგვიძღვებს, უკვე მაწვირობა აღარ გააჩნია, მზარეული თითქოსდა თვალებით ისრუტავს მთელ სინოყიერებს. თუ ყავას ყლურწავს, ჩვენ ლექს გვიტოვებს. ღვინოს სვამს და ცარიელ ბოთლებს წულით ავსებს...

სტუმანი — მერედა გააგდეთ!

ქალიშვილი — არ შეგვიძლია.

სტუმანი — რატომ?

ქალიშვილი — არ ვიცის არ მიდის არავის ემორჩილება. მან ხომ ძალა ერთიანად გამოგვაცალა.

სტუმანი — გინდათ, მე გავაგდებ.

ქალიშვილი — არა! ყველაფერი ჩვეულებიანამებრ იყოს. აგერ, ისიც! როცა გვეითხება, სადილად რა გინდათო; მე ვუპასუხებ: ესა და ეს, ესა და ეს-მეთქი, მაგრამ არ მეთანხმება და ყველაფერს თავისი ხუშტურისამებრ აკეთებს.

სტუმანი — მაშ, რაღას გკითხება, თვითონ გადაწყვიტოს ყველაფერი.

ქალიშვილი — არ უნდა.

სტუმანი — რა უტყნაური სახლია! ქადოთი შეკრული!

ქალიშვილი — დაიხ! მზარეულმა შეგამჩნიათ და შებრუნდა!

მზარეული — (კარებში.) არა, განა ამიტომი (მზარეული ისე იღიმება, ყველა კბილი უჩანს.)

სტუმანი — მიბრძანდით აქედან!

მზარეული — წავალ, თუკი ვისურვებ. (პაუზა.) ახლა უკვე მოვისურვებ. (მიდის.)

ქალიშვილი — მოთმინება იქონიებთ. შეიკავეთ! იგი ერთი იმ განსაცდელთაგანია, რომელიც ჩვენ ამ სახლში უნდა გადავიტანოთ. იცო, მოახლეცა გვყავს, რომლის მაგივრადაც სახლი თვითონ უნდა დავალაგოთ!

სტუმანი — ძალა მეცლება! გუნდი ეთერშია სჭეკეთ სიმღერა!

ქალიშვილი — მოიცადეთ!

სტუმანი — სიმღერა!

ქალიშვილი — მოთმინება! ამ ოთახს განსაცდელთა ოთახი ჰქვია. იგი ლამაზია, მაგრამ ბევრი ნაკლი აქვს.

სტუმანი — დაუჭერებელია აქ ყველაფერი ლამაზია, ოღონდ ცოტათი იცო. რატომ არ ათბობთ ოთახს?

ქალიშვილი — იმიტომ, რომ კვამლი დგება.

სტუმანი — განა საკვამურის გაწმენდა არ შეიძლება?

ქალიშვილი — გაწმენდა არ შეუძლია... შეხედეთ საწერ მაგიდას, აგერ, იმას.

სტუმანი — ძალიან ლამაზია!

ქალიშვილი — მაგრამ ქანაობს! ფეხქვეშ ყოველდღე კორპის საგებს ვუძებ, მოახლე კი იატაკის დავისას აცლის და იძულებული ვარ ახალი კორპი გამოვიკრა. კალამ-კალმისტარი, აგრეთვე სამელნეც ყოველ დილას მეღნითა დასვრილი და იძულებული ვარ ასევე ყოველ დილას, შვის ამოსვლისას ვწმინდო. (პაუზა.) თქვენი აზრით ყველაზე საზოწდარი რა არის?

სტუმანი — თერთულის დათვლა უუა!

ქალიშვილი — მე ვითვლი ხოლმე! უუა!

სტუმანი — კიდეც რა არის საზოწდარი?

ქალიშვილი — როცა ღამით ძილს გიფრთხობენ და ზეზე უნდა ადგე, რომ დაკეტო ფანჯრის ზედა საკვალთი, რომლის დაკეტვაც მოახლეს დაავიწყდა.

სტუმანი — კიდეც?

ქალიშვილი — კიბეზე ასვლა და მოახლის მიერ ჩამოგლეჯილი ზონრის მიმაგრება სასულეზე.

სტუმანი — კიდეც?

ქალიშვილი — მოახლის მაგივრად დავა, მჭირის გაღწევა და ლუმელში ცეცხლის დანთება; მოახლე რომ შეშას შეაწყობს ლუმელში და ცეცხლს აღარ ანთებს; სასულეებისთვის თვალ-ყურის დევნება, ჰიქების გაწმენდა, სუფრის გაშლა, ბოთლების გახსნა, ფანჯრების გაღება და ოთახის განიავება, საწოლის გასწორება, სურების გარეცხვა, ასანთისა და საპნის ყოვდა, რომლებიც არასდროს საკამარის არაა ხოლმე, ღამისი შუშის გაწმენდა. და პატრუქის გადაჭრა, რომ ღამებში არ ხრჩოლავდეს. ხოლო ღამებში რომ არ ჩაქრეს; როცა სტუმრები არიან, ნავთით მე უნდა ავაჯოს...

სტუმანი — სიმღერა!

ქალიშვილი — ქანცის გაცლამდე უნდა

იმუშაო, რომ ცხოვრების ყოველი სიბინძურე განირიღო.

სტუმრები — თქვენ ზომ გაქვთ ამის საშუალება, ორი მსახური გყავთ.

ქალწული — ეს საქმეს არ შევლის, თუნდაც სამი იყვნენ ცხოვრება ძნელია და ზვირად საშინლად ვიღვლები. ყველაფერ ამას დაუმატეთ საბავშვო ოთახი!

სტუმრები — ყველაზე დიდი სიხარული... ქალწული — ყველაზე ძვირად ღირებულნი... ღირს განა ცხოვრება ამდენ ჰაპან-წყვეტად?

სტუმრები — ეს იმაზეა დამოკიდებული, რა ჭილღო გელის ჰაპანწყვეტის სახლურად. მე არაფერს შევუშინებდებოდი, ოღონდაც თქვენი თანხმობა მიმეღო...

ქალწული — ასე ნუ ამბობთ! თქვენი არასდროს გავხდები.

სტუმრები — რატომ?

ქალწული — ეს არ უნდა მკითხოთ! (პაუზა.)

სტუმრები — თქვენ ფანჯარაში სამაჭური გადაგივარდათ...

ქალწული — დიახ, ისე მაქვს ხელი გამხდარი... (გამოჩნდება მზარეული. ხელში სოიით სავსე ბოთლი უჭირავს.) საშინელება! ისევ გამოჩნდა ვამპირი, რომელიც მეცა და ყველა ჩვენგანს ნოქავს!

სტუმრები — რა უჭირავს ხელში?

ქალწული — ეშმაკის ელექსირი. ბოთლში ეშმაკის ელექსირია, გარედან კი ღრიაწყალისმავარი ასობი აწერია. ეს გრძნული, ქლბატონი სოია, იგი წყალს ბულიონად აქცევს, კომპოსტოან საწებელს ისეთ საწებლად გარდაქმნის. რომლისგანაც კუს წვნიანს აკეთებენ.

სტუმრები — (მზარეულს.) გაეთრე აქედან! მზარეული — თქვენ ჩვენ გვწოვთ წვენს, ხოლო ჩვენ — თქვენ. ჩვენ თქვენგან ვიღებთ სისხლს, თქვენ კი სანაცვლოდ გიბრუნებთ შეფერილ წყალს. ეს საღებავია ახლა კი მივდივარ. და ყოველთვის ვრჩები იმდენ ხანს, რამდენ ხანსაც მინდა! (მიდის. პაუზა.)

სტუმრები — რატომ აქვს ბენგტსონს შედალი?

ქალწული — დიდი დამსახურებისათვის.

სტუმრები — ნაქლი არა აქვს?

ქალწული — აქვს, თანაც ძალიან დიდი, მაგრამ მედლებს ნაქლისთვის არ არიგებენ. (იცილიან.)

სტუმრები — თქვენს სახლში ბევრი საიდუმლოებაა...

ქალწული — ისევე, როგორც სხვა სახლებში... დაკანუებთ ჩვენ ჩვენი საიდუმლოებანი. (პაუზა.)

სტუმრები — გიყვართ გულახდილობა?

ქალწული — მიანცდამაინც არა. სტუმრები — ხანდახან დაუკლებელია.

ვილი მიჩნდება, ვთქვა ყველაფერი, რასაც ვფიქრობ. მაგრამ ვიცი, რომ სამყარო დაიქცევა, მართლა რომ გულახდილნი გავხდეთ... (პაუზა.) ამას წინათ ეკლესიაში წესის აგებას ვენსწრებოდი. საზეიმო განწყობა და სილამაზე სუფივდა...

ქალწული — ღირექტორ ჭუმელის წესის აგებას?

სტუმრები — ზო, ჩემი კეთილისმყოფლისას. კუბოს თავთან განსვენებულნი ძველი მეგობარი იღვა. პროცესიის წინაც ის მიმოიჭება. ჩემზე განსაკუთრებით დიდი შთაბეჭდილება მახდინ მღვდელმა, ღირსებით აღასვე მიხრა-შობრითა და გულის ამარუყებელი სიტყვებით. მე ვტიროდი, ყველანი ვტიროდით, შემდეგ რესტორანში წავიდით... იქ გავიგე, რომ იმას, ვისაც არგანი ექირა, განსვენებულნი შეილი მუავარებოდა... (ქალიშვილი სტუდენტს დაყინებით მისჩერებია, რომ მისი სიტყვების აზრს ჩაწვდეს.) და რომ განსვენებულმა თავისი შევილის თაყვანისმცემლისგან ფული ისხსხა... (პაუზა.) ერთი დღის შემდეგ კი პასტორი დაიჭირეს, ვინაიდან საეკლესიო საღარო დაეცარიელებინა... ეს სასწაული იყო!

ქალწული — ზო?.. (პაუზა.)

სტუმრები — იცით, რას ვფიქრობ ახლა თქვენზე?

ქალწული — არა თქვათ, თორემ მოკვდებით!

სტუმრები — უნდა ვთქვა, თორემ მე მოკვდებით!

ქალწული — აღამიანები სავადმყოფოში ამბობენ ყველაფერს, რასაც კი ფიქრობენ...

სტუმრები — სწორია... მამაჩემი საგიუთში მოკვდა...

ქალწული — ავად იყო?

სტუმრები — ჭანმრთელი იყო, მაგრამ გიჟი გახლდათ... რაკი ეს ამბავი დაგვატყდა თავს, თანაც ასეთ ვითარებაში... მამას, ისევე როგორც ყველა ჩვენგანს, აღამიანთა გარკვეული წრე ერტყა და ამ წრეს სიმკლასათვის მეგობრულ წრეს ეძახდა. რა თქმა უნდა, ეს იყო წრე ერთი მუჟა ისეთივე საცოდავი აღამიანებისა, როგორი საცოდავიცაა აღამიანთა უმრავლესობა... მაგრამ მამას სპირტებოდა ვილაცასთან ჰქონოდა ურთიერთობა, ვინაიდან მარტო ცხოვრება არ შეეძლო. აღამიანთა არ ეუბნებოდა, რას ფიქრობენ მათზე, ზოდა, ისიც არ ეუბნებოდა. მამამ ჩინებულად იცოდა, რა მატყუარები ეხვიენენ გარს, ნათლად ხედავდა, რა ცვალებადი გუნებისანი იყვნენ ისინი... მაგრამ ჰკვიანი და ზრდილი კაცი იყო და ამიტომაც ყოველთვის თავჯიანი გახლდათ... ერთხელ მამასთან ბევრი ხალხი შეიკრიბა. საღამო იყო. იგი დაღალა მთელი დღის მუშაობამ და იმან,

რომ იძულებული ხდებოდა თავისთვის ძალა დაეტანებინა, ჩუმად უოფილიყო, ან კიდევ ათასგვარი სისულელე ელაპარაკა სტუმრებთან. (ქალიშვილი ფრთხება.) ბოლოს მაგიდაზე დააკაუნა, სიჩუმე ითხოვა, კიკა ასწია და სიტყვა წარმოთქვა... და ძირისძირობამდე საითათოდ დაახასიათა და ამხილა ყველანი, მთელი შაით ცრუპენტელობა პირში მიახალა. შემდეგ გატანჯული დაქდა ზედ მაგიდაზე და სტუმრები დაიფრინა!

ქალ. იშვილი — ო!

სტუდენტი — ამ ამბავს შეეცნარი და არ დამაინწუვება, რაც მაშინ მოხდა... მამა და დედა ერთმანეთს სცემდნენ, სტუმრები კარს მისცივიდნენ... მოდა, მამა საგიფეთში მოათავსეს, სადაც გარდაიცვალა კიდევ. (პაუზა.) როცა აღამიანები მეთისმეტად დიდხანს დუმან, მათი დუმილი ემსგავსება დამდგარ წყალს, რომელიც შემდეგ მუყუდება. ასევე თქვენს ოჯახშიც. ამ სახლში რაღაც სიმუყაყა! შე კი სამოთხე მეგონა, როცა პირველად დავინახე, როგორ შემოხვედიო აქ... ერთ კვირა დიღას გარეთ ვიდექი და თქვენს სახლში ვიყურებოდი. დავინახე პოლკოვნიკი, რომელიც პოლკოვნიკი არ უყოფილა. მუყავდა კეთილშობილი კეთილისმსურველი, რომელიც ბანდიტი აღმოჩნდა და იძულებული გახდა, თავი ჩამოეხრჩო. დავინახე მუშია, რომელიც მუშია არ იყო, და ქალიშვილი... თუმცა სად იპოვი უმანკობას? მე იგი მხოლოდ ანატომიურ თეატრში ვნახე ოთხმოცდაათგარდუსიან სპირტში მოთავსებული. სად იპოვი სილამაზეს? ბუნებასა და ჩემს სულში, როცა ისინი სადღესასწაულოდ არიან მოსილნი. სად იპოვი ერთგულებას და რწმენას? ზღაპრებსა და საბავშვო სპექტაკლებში. სად იპოვი აღმიანს, ვინც სიტყვას არ გატეხს? ჩემს წარმოსახვაში... ახლა თქვენმა ყუავილებმა მოწმამდეს და ამიტომ მეც მოვწამლე ისინი... მიინდოდა ჩემი ცოლი გამხდარიყავით და ჩემი კერა დაეჭმეშენებინათ. ვკითხულობდი დექტებს ვმღეროდით, ვუკრავდით — ამ დროს შემოვიდა მზარეული. Sursum corda! ახა, შეეცადე, ოქროს ქნარს კიდევ ერთხელ გამოსტაცო ცეცხლი და ძოწი. შეეცადე, გთხოვ, მუხლმოყრილი გვედრებინა... კარგი, მაშინ მე თვითონ გავაკეთებ ამას! (იღებს ქნარს, მაგრამ სიმები ხმას არ იღებენ.) ყურუ და მუნჯია ულამაზესი ყუავილები საოცრად შხამიანებია, საოცრად შხამიანები. მთელი სამყარო და მთელი ცხოვრება დაქვევდილი... რატომ არ განდით ჩემი ცოლი ვახდეთ? იმიტომ, რომ სიცოცხლის დასაბამიდანვე დაავადებული ხართ... ახლა ვგრძნობ, სამზა-

რეულოს ვამპირი როგორ იწყებს ჩემი სისხლის წოვას. მეჩვენება, თითქოს ეს ლამია არის, რომელიც ბავშვებს სისხლსა წოვს. სამზარეულო გულს აცლის ბავშვებს, როცა ამას საწოლი ოთახი ვერ ასწრებს... არის შხამები, რომლებიც მზედელიანებს ასუსტებენ, და შხამები, რომლებიც თვალს სინათლეს მატებენ. ალბათ მე სინათლის მომმატებელი შხამები დამყვა დაბადებიდან, ვინაიდან არ შემიძლია უწნო ლამაზად მივიჩნიო, ან ცუდს კარგი ვუწოდო. არ შემიძლია იესო ქრისტე ჭოჯობეთში რომ ჩამოვიდა, ეს იყო მისი დედამიწაზე ხეტიალი, შევიდა საციფებში, საპატაროებში, საცხვირებებში და ბრიალებმა იმისთვის მოკლეს, რომ მათი განთავისუფლება უნდოდა. ხოლო უჩაღი განთავისუფლეს, უჩაღს ყოველთვის კეთილგანწყობით ეკიდებინა! ვაი, ვაი! მაცხოვარო, გვიხსენი, ჩვენ ვიღუბებთ!

ქალიშვილი — (მოიხარა, თითქოს კვდებო. რეკავს. შემოდის ბენგტსონი.) შირმა! ჩქარა... გვედები! (ბენგტსონს მოაქვს შირმა, შლის და ქალიშვილს გარშემო აკრავს.)

სტუდენტი — დალადუოფს მაცხოვარიო სალაში შენდა, ფერმიმერთლო და თვინიერო იძინე, მშვენიერო! უბედულო და უცოდველო, შენს ტანჯვაში უღანაშულოდ, იძინე ზმანებათ გარეშე. და როცა ისევ გაიღვიძებ... დე, მოგესალმოს ალერსიანი მზე, მოგესალმუნოს სუფთა და წმინდა საყუდელში, დე, მოგესალმონ ახლობელნი, რომელთაც სირცხვილის ლაფი არა სცხიათ, მოგესალმოს უბიწო, უმანკო სიყვარული... შენ, ბრძენო, თვინიერო ბუღა, ზიხარ და ელი, რომ მიწიდან ცა ამოიწრდება. მოგვეცი ძალა განსაცდელი მოთმინებით გაღავიტანოთ, სპეტაკი იყოს ნება ჩვენი, რომ სასოება სირცხვილად არ გარდავექცეს! (ქნარის სიმები წკარუნებენ. ოთახი თეთრი შუქით ივსება.) ოდეს მზე ვიხილე, თითქოს დაფარული ვიხილე. ყველა აღამიანი თავისი საქმის საყლოს იმკის, ნეტარია, ვინც სიკეთეს იქმს. ანუგეშე შენ მიერ დამწუხრებული და უბოროტად ზიხედე სახელო ჩადენილი საქციელისთვის. და თუკეთე ნუ მოგეშალოს. ვისაც გულში შიში ჩაბუღდება, დაღუპულია. კარგია ცხოვრება, როცა ბრალი არაფერში მიგიძვის. (შირმას მიღმა კენწა ისმის.) საცოდავო, პაწია ბაღლო, ამ სიკრუის, დაწაშულის, ტანჯვისა და სიკვდილის სამყაროს შვილო, მარადი ცვალებადობის, სასოწარკვეთილებისა და მწუხარების სამყაროს შვილო. დაე, უზუნაესი მოწყალედ შემოგეგბოს წილხედობილ ვაზაზე... (ოთახი ქრება. უკანა პლანის მაგივრად ჩნდება ბიოკლინის „სიკვდილის კუნძული.“ კუნძულიდან აღწევს წყნარი, ნაზი და სასიამოვნო სევილიანი მუსიკა.)

1 ჩვენი გულები ზეცაშია! (ლათ.)